

Załącznik
do Uchwały Nr XXXI/146/12
Rady Miejskiej w Koźuchowie
z dnia 30 maja 2012 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOŻUCHÓW NA LATA 2012 - 2022

SPIS TREŚCI

I.	PODSTAWOWE DANE O STRATEGII	3
I. 1.	Istota strategii	3
I. 2.	Materiały źródłowe	3
I. 3.	Sposób opracowania strategii.....	4
II.	INFORMACJE O GMINIE KOZUCHÓW	5
II. 1.	Charakterystyka Gminy Kozuchów	5
II. 2.	Społeczność lokalna.....	7
II.2.1.	Sytuacja demograficzna	7
II.2.2.	Edukacja.....	9
II.2.3.	Opieka społeczna	10
II.2.4.	Kultura, sport, turystyka i rekreacja.....	12
II.2.5.	Opieka zdrowotna	13
II.2.6.	Organizacje społeczne	13
II. 3.	Rozwój gospodarczy	15
II.3.1.	Przedsiębiorczość.....	15
II.3.2.	Gospodarka mieszkaniowa	17
II.3.3.	Rynek pracy	18
II.3.3.	Rolnictwo	19
II.3.4.	Finanse gminy	21
II. 4.	Infrastruktura techniczna	23
II.4.1.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	23
II.4.2.	Gospodarka odpadami stałymi.....	24
II.4.3.	Infrastruktura energetyczna, telekomunikacyjna, gazowa.....	25
II.4.4.	Drogi i transport drogowy.....	26
II.4.5.	Zagospodarowanie przestrzenne	27
II.4.6.	Zabytki	28
II. 5.	Zasoby gminy	29
II.5.1.	Zasoby naturalne	29
II.5.2.	Zasoby leśne	30
II.5.3.	Roślinność i fauna.....	31
III.	ANALIZA STANU GMINY	32
III. 1.	Analiza ankiet	32
III.1.1.	Przedmiot badań ankietowych.....	32
III.1.2.	Wyniki badań ankietowych dotyczące jakości usług w gminie i dostępność do nich	35
III. 2.	Analiza SWOT	37
WIZJA		39
IV.	CELE STRATEGICZNE	40
IV. 1.	Rozwój infrastruktury i utrzymanie zabytkowego charakteru Gminy Kozuchów	40
IV. 2.	Polepszenie stanu środowiska naturalnego	41
IV. 3.	Podniesienie jakości i dostępności usług społecznych.....	42
IV.4.	Zwiększenia aktywności gospodarczej i obywatelskiej mieszkańców	44
V.	FINANSOWANIE STRATEGII.....	45
VI.	MONITOROWANIE I OCENA STRATEGII	47
VII.	REALIZACJA STRATEGII	49
SPIS TABEL.....		51

I. PODSTAWOWE DANE O STRATEGII

Prognozowanie jest sprawą bardzo trudną, ponieważ dotyczy czasu przyszłego. Aby poprawić warunki życia ludności, atrakcyjność jednostki samorządowej należy prowadzić planowe i skoordynowane działania. Dokumentem, który określa cele oraz realizację zamierzeń na lata przyszłe jest właśnie Strategia Rozwoju Gminy Kozuchów na lata 2012-2022, zwana dalej „strategią”.

Poprzednia strategia obejmowała okres lat 2000-2010. Przyjęto, że obecna strategia obejmie okres lat 2012-2022.

I. 1. Istota strategii

Strategia jest dokumentem, który określa najważniejsze cele i kierunki rozwoju Gminy na okres 10-letni, uwzględniającym potrzeby jej mieszkańców. Strategia ze swojej istoty ma zawsze charakter ogólny, ponieważ koncentruje się na najistotniejszych sprawach gminy. Przedstawia stan wyjściowy, określa cele i kierunki dalszego rozwoju. Ze względu na fakt, że samorząd gminny spełnia dla społeczności lokalnej w większości funkcje usługowe, stąd znaczna część tej strategii podporządkowana jest pod te funkcje.

Strategia będzie podstawą do opracowania innych szczegółowych programów w gminie, przy czym realizacja tych programów będzie jednocześnie realizacją strategii.

I. 2. Materiały źródłowe

Przy pracach nad strategią wykorzystano między innymi dokumenty wytworzone w gminie Kozuchów:

- 1) Strategię Ekorozwoju Miasta i Gminy Kozuchów na lata 2001 – 2010,
- 2) Lokalny Plan Rewitalizacji 2009-2013,
- 3) Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- 4) Plany Odnowy Miejscowości Broniszów, Czciradz, Lasocin, Książ Śląski, Mirocin Górny, Mirocin Dolny, Mirocin Średni, Radwanów, Solniki, Studzieniec, Stypułów.
- 5) Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Kozuchów do 2020 roku.

Wykorzystano również dokumenty strategiczne innych jednostek:

- 1) Strategię Rozwoju Kraju 2007-2015,
- 2) Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie,
- 3) Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego – aktualizacja z horyzontem czasowym do 2020 roku,
- 4) Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Nowosolskiego na lata 2008-2011.

W mniejszym zakresie wykorzystano dane statystyczne z urzędu statystycznego, ze względu na brak opracowań statystycznych dla małych gmin. W opisie informacji o Gminie Kozuchów wykorzystano opracowania własne. Przeprowadzono również otwarte badania ankietowe.

I. 3. Sposób opracowania strategii

Prace nad strategią zostały podzielone na dwa etapy. W pierwszej fazie opracowano diagnozę Gminy Kozuchów, która zawiera aktualny stan rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. W dalszej kolejności dokonano analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony gminy.

W drugiej fazie opracowano podstawową i właściwą część strategii. W wyniku przeprowadzenia diagnozy stanu obecnego oraz analizy SWOT w pierwszej kolejności określono wizję rozwoju gminy.

Następnie dokonano sformułowania celów z podziałem na:

- 1) cele strategiczne;
- 2) cele szczegółowe;
- 3) podstawowe działania.

W strategii określono również jej finansowanie, monitorowanie z oceną oraz jej realizację.

Przed ostatecznym przyjęciem strategii zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne.

II. INFORMACJE O GMINIE KOZUCHÓW

II. 1. Charakterystyka Gminy Kozuchów

Gmina miejsko-wiejska Kozuchów położona jest w południowej części województwa lubuskiego i administracyjnie należy do powiatu nowosolskiego, stanowiąc jego zachodni fragment sąsiadujący od strony północnej z powiatem zielonogórskim i od strony południowo-zachodniej z powiatem żagańskim. Gminy sąsiadujące to: Otyń, Nowa Sól, Nowe Miasteczko, Brzeźnica, Zielona Góra i Świdnica.

Kozuchów położony jest 30 km na południe od Zielonej Góry – siedziby wojewódzkich władz samorządowych i 11 km na zachód od Nowej Soli. Odległości od większych ośrodków miejskich: Wrocław, Poznań 130 km, Berlin 210 km.

Gminę Kozuchów stanowi miasto Kozuchów oraz 22 wsie i przysiółki, w tym 19 sołeczek: Broniszów, Bulin, Cisów, Czciradz, Drwalewice, Dziadoszyce, Książ Śląski, Lasocin, Mirocin Górny, Mirocin Dolny, Mirocin Średni, Podbrzezie Górne, Podbrzezie Dolne, Radwanów, Słocina, Sokołów, Solniki, Stypułów, Studzieniec.

Położenie gminy w bliskim sąsiedztwie Zielonej Góry, ważnego dla rejonu środkowo-zachodniej Polski ośrodka administracyjnego, przemysłowego i akademickiego, dobre powiązanie z siecią dróg o znaczeniu wojewódzkim i krajowym oraz niewielka odległość od granicy z Niemcami stwarzają możliwości rozwoju gospodarczego i przestrzennego gminy.

Gminę Kozuchów zamieszkuje 16.272 osób, z czego miasto 9.704, wioski 6.568 osób. Większość mieszkańców stanowią kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 179,18 km²

Rys. 1
Mapa Gminy Kozuchów

Źródło - Urząd Miejski w Kozuchowie

II. 2. Społeczność lokalna

II.2.1. Sytuacja demograficzna

Gminę według stanu na 31 grudnia 2010 roku zamieszkuje 16 331 mieszkańców, w tym 8 404 kobiet i 7 927 mężczyzn. W mieście zamieszkuje 9 704 osób, na wsiach 6 627 osób. Średnia gęstość zaludnienia gminy wynosi 91 osób na 1 km², w tym w mieście 1634 osoby na km², a na wsi 38 osób na 1 km². Mieszkańcy gminy stanowią 18,6 % ludności powiatu nowosolskiego i są drugą gminą w powiecie pod względem ludności. Ludność gminy nieznacznie się zwiększa, przy czym ludność w mieście utrzymuje się prawie na niezmiennym poziomie. Zwiększa się liczba ludności na wsiach spowodowana głównie migracją spoza gminy.

Tabela 1: Ludność Gminy

lata	ludność ogółem	miasto	wieś
2006	16 263	9 742	6 521
2007	16 270	9 702	6 568
2008	16 256	9 703	6 553
2009	16 290	9 716	6 574
2010	16 331	9 704	6 627

Źródło - Urząd Miejski w Kozuchowie.

W gminie występuje niekorzystne zjawisko zmniejszania się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, co w przyszłości spowoduje zjawisko zmniejszania się ludności w wieku produkcyjnym.

W gminie w wieku produkcyjnym więcej jest mężczyzn niż kobiet, natomiast w wieku emerytalnym jest znacznie więcej kobiet.

Tabela 2: Liczba ludności według wieku i płci

Rok	WIEK	MEŻCZYZN	KOBIET	OGÓLEM
2006	0-15	1575	1482	3057
	15-65	5669		5669
	15-60		5408	5408
	>65	662		662
	>60		1467	1467
	Ogółem:		7906	8357
2007	0-15	1539	1470	3009
	15-65	5691		5691
	15-60		5389	5389
	>65	666		666
	>60		1505	1505
	Ogółem:		7896	8364
2008	0-15	1492	1453	2945
	15-65	5736		5736
	15-60		5376	5376
	>65	654		654
	>60		1545	1545
	Ogółem:		7882	8374
2009	0-15	1487	1451	2938
	15-65	5752		5752
	15-60		5307	5307
	>65	662		662
	>60		1631	1631
	Ogółem:		7901	8389
2010	0-15	1456	1433	2889
	15-65	5797		5824
	15-60		5238	5238
	>65	674		674
	>60		1733	1733
	Ogółem:		7927	8404

Źródło- Urząd Miejski w Koźuchowie

W gminie po 1999 roku nastąpiło znaczne zmniejszenie ilości urodzeń dzieci, które trwały do 2006 roku, przy czym najmniejsza liczba urodzeń wystąpiła w 2003 i 2004 roku. Od 2007 roku ilość urodzeń się zwiększa.

Tabela 3: Dane demograficzne – urodzenia dzieci

rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem	183	176	148	149	178	163	207	169	201	170
miasto	105	90	82	87	100	91	120	89	122	101
wieś.	78	86	66	62	78	72	87	80	79	69

Źródło – Urząd Miejski w Koźuchowie

II.2.2. Edukacja

W gminie zapewnione jest kształcenie uczniów na 3 poziomach (szkoły podstawowe, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna). Na terenie gminy funkcjonuje pięć szkół podstawowych, w tym dwie w mieście i trzy na wsiach oraz jedno gimnazjum. Kształcenie ponadgimnazjalne prowadzi zespół szkół ponagimnazjalnych.

Na terenie gminy działa Dom Dziecka prowadzony przez starostwo nowosolskie.

W gminie nie obserwuje się drastycznego zmniejszania liczby uczniów w szkołach podstawowych.

Tabela 4: Prognoza liczby uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych

rok szkolny	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Liczba uczniów	1019	970	1131	1182	1186	1206	1228
Liczba oddziałów	53	50	55	57	56	56	57
Średnia w oddziałach	19	19	21	21	21	21	22

Źródło – Urząd Miejski w Koźuchowie

Gmina w pełni zaspakaja potrzeby w zakresie szkolnictwa gimnazjalnego. Do gimnazjum w Koźuchowie uczęszcza około 80% uczniów z gminy. Pozostałe 20% uczęszcza do gimnazjów w innych gminach. Z punktu widzenia kosztów kształcenia jest to zjawisko niepokojące.

Tabela 5: Prognoza liczby uczniów i oddziałów w gimnazjum

rok szkolny	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
liczba uczniów zameldowanych	601	606	605	550	531	522	507	473
liczba uczniów uczęszczających	488	506	510	460	450	450	438	406
liczba oddziałów	21	21	21	19	19	19	18	16
średnia w oddziałach	22	24	24	24	24	24	24	25

Źródło – Urząd Miejski w Koźuchowie

Szkoły dysponują łącznie 89 salami lekcyjnymi. Każda szkoła posiada boisko sportowe. Szkoły z wyjątkiem szkoły w Mirocinie Dolnym posiadają sale gimnastyczne. Sale gimnastyczne z wyjątkiem sali w Szkole Podstawowej Nr 2 wymagają znacznych remontów.

Opiekę przedszkolną dla dzieci od 3 do 6 lat prowadzona jest w dwóch przedszkolach publicznych, które dysponują 172 miejscami oraz jednym przedszkolu niepublicznym, które dysponuje 89 miejscami. Wszystkie przedszkola znajdują się w mieście. Brak przedszkoli na wsiach. Opieką przedszkolną objętych jest 214 dzieci w wieku od 3 do 5 lat, co stanowi 39% wszystkich dzieci w tym przedziale wiekowym, z tego z miasta 193 dzieci, co stanowi 62 % wszystkich dzieci miejskich w tym przedziale wiekowym, ze wsi 21 dzieci, co stanowi 9% dzieci wiejskich, w tym przedziale wiekowym.

Ponadto w 3 szkołach podstawowych na terenie gminy funkcjonuje 6 oddziałów przedszkolnych z łączną liczbą miejsc 92.

W gminie nie ma żłobków.

II.2.3. Opieka społeczna

Opieka społeczna prowadzona jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozuchowie. Ośrodek ten realizuje zadania własne i zlecone gminie w zakresie pomocy społecznej.

W roku 2010 r. realizacja tych świadczeń kształtowała się następująco:

- 1) zasiłki stałe - pomocą objętych było 136 osób, z tego 75 osoby to osoby samotne,
- 2) zasiłki okresowe z pomocy skorzystało 585 rodzin i osób samotnych, głównie bezrobotni,
- 3) zasiłki celowe z pomocy skorzystało 704 rodzin i osób samotnych,
- 4) posiłek dla potrzebujących z pomocy skorzystało 1707 osób, (w formie zasiłków celowych), w tym liczba dzieci ogółem korzystających z posiłku – 507, dzieci do 7 roku życia - 106,
- 5) opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej dla 29 osób,
- 6) usługi opiekuńcze z tej formy pomocy obecnie korzysta 67 osób, ośrodek zatrudnia 12 opiekunek domowych.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, które obejmują:

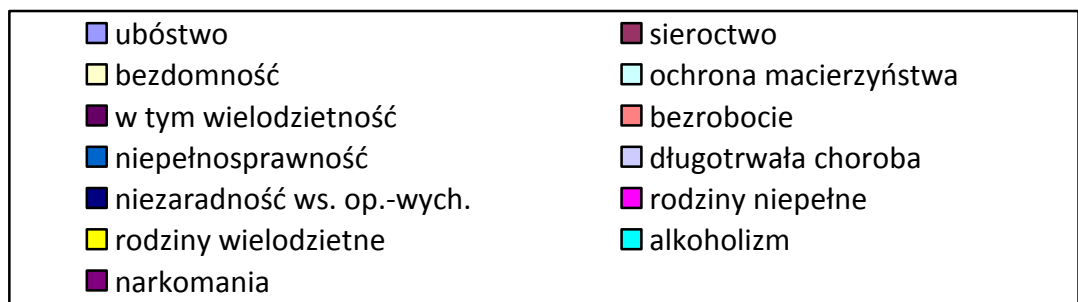
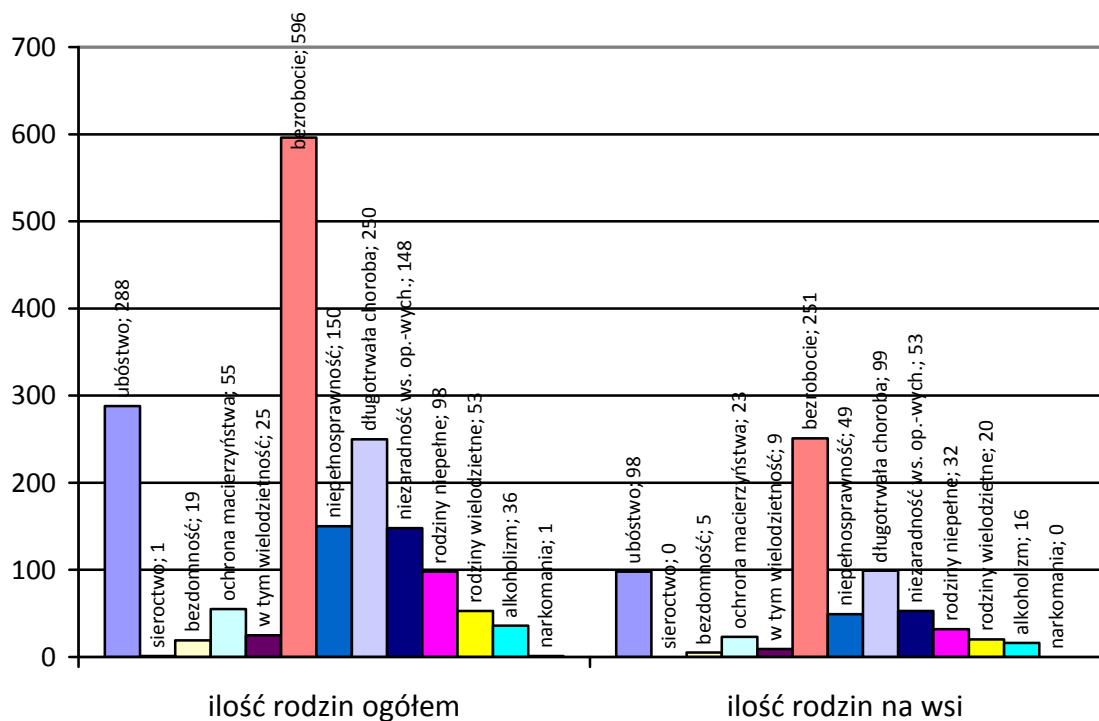
- zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków tj. dodatek z tyt. urodzenia dziecka, dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia, dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, dodatek na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- zasiłki pielęgnacyjne z tytułu niepełnosprawności,
- zasiłki pielęgnacyjne z tytułu ukończenia 75 roku życia,
- świadczenia pielęgnacyjne,
- fundusz alimentacyjny.

Ilość osób korzystających z pomocy społecznej w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 6: Powody korzystania z pomocy społecznej

powód udzielonej pomocy	ilość rodzin ogółem	ilość rodzin na wsi
ubóstwo	288	98
sieroctwo	1	0
bezdomność	19	5
ochrona macierzyństwa	55	23
w tym wielodzietność	25	9
bezrobocie	596	251
niepełnosprawność	150	49
długotrwała choroba	250	99
niezaradność ws. op.-wych.	148	53
rodziny niepełne	98	32
rodziny wielodzietne	53	20
alkoholizm	36	16
narkomania	1	0

Źródło – Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźuchowie

II.2.4. Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Kultura

Działalność kulturalną na terenie Gminy Kozuchów prowadzą dwie instytucje:

- 1) Kozuchowski Ośrodek Kultury i Sportu „Zamek” w Kozuchowie,
- 2) Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Kozuchowie.

Kozuchowski Ośrodek Kultury i Sportu „Zamek” w Kozuchowie prowadzi działalność z zakresu upowszechniania kultury, sportu, turystyki i opieki nad zabytkami.

Kozuchowski Ośrodek Kultury i Sportu „Zamek” w Kozuchowie zarządza w całości 15 obiektami świetlic na terenie wiejskim. Stan tych obiektów w większości jest zły. Wyjątek stanowią 3 świetlice w miejscowościach Broniszów, Mirocin Górny i Stypułów. W Kozuchowskim Ośrodku Kultury i Sportu funkcjonują różnorodne sekcje kulturalne, muzyczne, plastyczne.

W Gminie Kozuchów funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć biblioteczna, w skład której wchodzi Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Kozuchowie oraz jej 8 filii, w tym 1 w Kozuchowie i 7 na wsiach.

Biblioteka zapewnia całościową obsługę mieszkańcom Gminy. Pomaga rozwijać oraz zaspakajać potrzeby czytelnicze, edukacyjne i informacyjne osobom w każdym przedziale wiekowym, upowszechniać wiedzę, naukę i rozwijać kulturę.

Biblioteka dysponuje bogatymi zbiorami, jednak dotyczy to zbiorów starszych. Odczuwa się brak dostatecznej ilości najnowszych publikacji książkowych. Uzupełnieniem dostępu do nowszych publikacji jest istniejąca w bibliotece sieć komputerowa z bezpłatnym dostępem do internetu, jak również możliwość korzystania z wypożyczeń międzybibliotecznych.

Sport

Na terenie Gminy Kozuchów znajdują się obiekty sportowe umożliwiające czynne uprawianie sportu. Główną bazę stanowią obiekty administrowane przez Kozuchowski Ośrodek Kultury i Sportu „Zamek” w Kozuchowie i są to:

- 1) stadion miejski w Kozuchowie,
- 2) kompleks boisk typu „ORLIK”.

Ponadto w gminie są obiekty sportowe zlokalizowane przy placówkach oświatowych gminnych i powiatowych. W ostatnich dwóch latach wybudowano obiekty sportowe:

- 1) boisko sportowe w ramach realizacji programu „Blisko boisko”;
- 2) boisko wielofunkcyjne „ORLIK” przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Kozuchowie;
- 3) boisko piłkarskie w miejscowości Studzieniec.

Gmina nie posiada sali sportowej na rozgrywanie większych zawodów sportowych, basenu.

Turystyka i rekreacja

Głównymi atrakcjami w zakresie rozwoju turystyki to bogate historyczne dziedzictwo i w miarę nieskażone środowisko przyrodnicze. Gmina nie posiada większych zasobów wód powierzchniowych (jeziora, rzeki), nie jest położona na terenach górskich, stąd ograniczone możliwości rozwoju turystyki i wypoczynku wielodniowego.

Kozuchów ze średniowiecznym układem przestrzennym starego miasta oraz zabytkami stanowi ważny ośrodek krajoznawczy o znaczeniu regionalnym. Również teren wiejski posiada znaczną ilość zabytków, w tym obiekty sakralne i posiadłości dworskie.

W gminie dobrze rozbudowana jest sieć szlaków rowerowych. Wytyczono 6 tras długości 124 km. Gmina nie posiada kąpielisk.

Baza noclegowa w gminie to 90 miejsc noclegowych z tego 58 miejsc w Kozuchowie i 32 miejsca na wsi w gospodarstwach agroturystycznych. Gospodarstwa agroturystyczne zapewniają noclegi z wyżywieniem.

W Mirocinie Górnym prowadzony jest mini golf.

W gminie jest 280 miejsc gastronomicznych.

II.2.5. Opieka zdrowotna

Służba zdrowia zabezpiecza potrzeby mieszkańców gminy w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Opiekę tą sprawują niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, w tym 3 w zakresie praktyki lekarza medycyny rodzinnej, 2 w zakresie poradni ginekologicznej, 6 w zakresie usług stomatologicznych.

W Kozuchowie działa podstacja pogotowia ratunkowego.

Usługi medyczne prowadzone są przez lekarzy, pielęgniarki, położne, pielęgniarki szkolne w warunkach ambulatoryjnych.

W zakresie leczenia specjalistycznego i szpitalnego opiekę sprawuje Wielospecjalistyczny Szpital Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Soli. Dostęp do specjalistycznych usług medycznych poprawia także bliskość Zielonej Góry, w której znajdują się wysoko specjalistyczne poradnie medyczne.

W gminie są 4 apteki. Na terenach wiejskich brak jest aptek.

II.2.6. Organizacje społeczne

Na terenie Gminy Kozuchów zarejestrowanych jest 37 organizacji pozarządowych głównie stowarzyszeń. Większość z nich aktywnie działa w wielu sferach życia społecznego z zakresu kultury i sportu. Aktywność ta w ostatnich latach znacznie się zwiększyła. Dotyczy to w szczególności organizacji działających na terenach wiejskich. Coraz bardziej w działalność społeczną zorganizowaną angażuje się młode pokolenie. W gminie swoją działalność prowadzą również organizacje społeczne spoza gminy.

Stowarzyszenia mają różnorodny program i zasięg działania, a ich wspólną cechą jest społeczne zaangażowanie na rzecz rozwoju kulturalnego lokalnego środowiska. Swoją działalnością wspomagają i uzupełniają ofertę instytucji kultury o szereg przedsięwzięć i propozycji, których realizacja spotyka się z aktywnym odzewem ze strony społeczności lokalnej. W tym zakresie ważną rolę spełniają organizacje działające na terenach wiejskich. Istotną rolę w aktywizacji społeczności, szczególnie wiejskiej wykazują Ochotnicze Straże Pożarne. W gminie jest 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 1 w mieście i 6 na wsiach. Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych finansowana jest z budżetu gminy oraz dochodów własnych stowarzyszeń.

Samorząd gminy stara się tworzyć dogodne warunki do integracji społecznej i rozwijania więzi społecznych. Służy temu program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, w ramach którego organizowane są otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych.

Tabela 7: Wykaz organizacji pozarządowych realizujących zadania we współpracy z gminą

I.p.	Organizacja pozarządowa	Realizowane zadania
1	Lubuskie Towarzystwo Muzyczne im. H. Wieniawskiego w Zielonej Górze. Społeczne Ognisko Muzyczne Koźuchów	Upowszechnianie kultury muzycznej wśród dzieci i młodzieży poprzez naukę gry na instrumentach muzycznych, organizację koncertów i imprez kulturalnych.
2	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Stypułowa i Okolic. Stypułów	Upowszechnianie kultury i folkloru w miejscowości Stypułów.
3	Lubuskie Towarzystwo Fotograficzne Zielona Góra	Upowszechnianie kultury i sztuki – organizacja warsztatów fotograficznych.
4	Stowarzyszenie „Orkiestra Koźuchowska” Koźuchów	Upowszechnianie kultury muzycznej wśród dzieci i młodzieży poprzez naukę gry na instrumentach muzycznych, prowadzenie orkiestry, organizację koncertów i imprez kulturalnych.
5	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Koźuchowskiej Koźuchów	Promocja dziedzictwa kulturowego – organizacja Jarmarku średniowiecznego.
6	Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Wsi Broniszów i Radwanów”	Upowszechnianie kultury i folkloru w miejscowości Broniszów, Radwanów.
7	Ludowy Zespół Sportowy „IRMA” Studzieniec	Upowszechnianie sportu poprzez propagowanie sportu jako zdrowego stylu życia, aktywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży na terenie sołectwa Studzieniec w dyscyplinie – piłka nożna.
8	Klub Szachowy „ODRODZENIE” Koźuchów	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez promowanie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży oraz przygotowanie zawodników do rywalizacji w dyscyplinie – szachy.
9	Miejski Klub Sportowy „KORONA” Koźuchów	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez promowanie kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży w Koźuchowie w dyscyplinie – piłka nożna.
10	Ludowy Zespół Sportowy „ZAWISZA” Radwanów	Upowszechnianie sportu poprzez propagowanie sportu jako zdrowego stylu życia, aktywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży na terenie sołectwa Radwanów w dyscyplinie – piłka nożna.
11	Amatorski Klub Sportowy „CROSS-TEAM” Zielona Góra	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez szkolenie młodzieży w zakresie uprawiania sportów motocrossowych w miejscowości Książ Śląski.
12	Nowosolski Klub Karate „KYOKUSHIN” Lubieszów	Upowszechnianie sportu poprzez propagowanie sportu, aktywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży w dyscyplinie karate.
13	„AUTO-MOTO” Koźuchów Mirocin Dolny	Organizacja imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym, sporty motorowe w miejscowości Mirocin Dolny.
14	Uczniowski Klub Sportowy „IPPON”. Koźuchów	Upowszechnianie sportu poprzez propagowanie sportu jako zdrowego stylu życia, aktywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci i młodzieży w dyscyplinie judo.
15	Uczniowski Klub Sportowy „BERYL” Koźuchów	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizację przedsięwzięć i programów usportowienia młodzieży w dyscyplinach – strzelectwo, gry zespołowe.
16	Uczniowski Klub Sportowy „MIROTKA”. Mirocin Dolny	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez propagowanie sportu, aktywnej formy spędzania wolnego czasu pracy wśród dzieci i młodzieży na terenie Mirocina Dolnego.
17	Porozumienie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Koźuchów	Upowszechnianie działań na rzecz polepszenia warunków życia mieszkańców
18	Stowarzyszenie Koźuchowska Dwójka	Działanie na rzecz uczniów w zakresie nauki, kultury i sportu

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

II. 3. Rozwój gospodarczy

II.3.1. Przedsiębiorczość

Na koniec 2010 roku w gminie zarejestrowanych było 1149 podmiotów gospodarczych w tym:

- 1) sektor publiczny – 67 podmiotów gospodarczych;
- 2) sektor prywatny 1082 podmioty gospodarcze z tego:
 - a) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 781,
 - b) spółki handlowe – 33,
 - c) spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 14,
 - d) spółdzielnie – 6,
 - e) stowarzyszenia i organizacje społeczne- 37.

Liczba podmiotów gospodarczych statystyczne utrzymuje się na stabilnym poziomie. Obserwuje się jednak zjawisko likwidacji większych podmiotów gospodarczych, a w ich miejsce nie powstają podmioty zatrudniające większą ilość pracowników, tylko podmioty gospodarcze o niewielkiej liczbie zatrudnionych.

W większości są to podmioty małe, najczęściej jednoosobowe.

Tabela 8: Podział według klas wielkości

podmioty w przedziałach osób	ilość podmiotów
1-9	1104
10-49	33
50-249	10
250-999	2
ogółem	1149

Źródło - Bank Danych Lokalnych - GUS

Aktywność gospodarcza mieszkańców jest poniżej średniej województwa i powiatu. W części związane to jest z małym zapotrzebowaniem na usługi (mała zasobność finansowa społeczeństwa) oraz brak większych podmiotów gospodarczych, które wykorzystywałyby małe firmy jako podwykonawców lub dostawców.

Tabela 9: Ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

jednostka samorządowa	ilość podmiotów
województwo lubuskie	100
powiat nowosolski	79
gmina	70

Zródło - Bank Danych Lokalnych - GUS

Na terenie gminy brak jest znaczących zakładów produkcyjnych.

Z bardziej znanych firm to:

- 1) ZASET sp. z o.o. – z branży motoryzacyjnej,
- 2) Ante-holz sp. z o.o.- z branży ogrodowe wyroby z drewna,
- 3) Jarzyny Meyer sp. z o.o.- z branży spożywczej,
- 4) Firma handlowo-usługowa „ANADREW” – z branży wyroby drewniane,
- 5) Beteligungs GmbH (firma w organizacji produkcji).

Podmioty usługowe to:

- 1) DUŚ s.c.,
- 2) PROMISTIC,
- 3) Skotman sp. z o.o.,
- 4) Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „USKOM” sp. z o. o.,
- 5) Spółdzielnia Mieszkaniowa „Odrodzenie”,
- 6) podmioty gospodarcze transportowe, oponiarskie, małe firmy budowlane.

Jednymi z większych pracodawców na terenie gminy są jednostki sektora publicznego w tym:

- 1) Dom Dziecka,
- 2) Dom Pomocy Społecznej,
- 3) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych,
- 4) Urząd Miejski w Koźuchowie,
- 5) jednostki organizacyjne gminy, w tym szkoły, przedszkola, instytucje kultury.

Mając na uwadze rozwój gospodarczy na terenie gminy został utworzony w pełni uzbrojony obszar inwestycyjny o powierzchni 30 ha. Obszar ten został w roku 2011 włączony do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

W gminie został stworzony system pomocy dla podmiotów gospodarczych zamierzających inwestować w gminie, oferowane są m.in. zwolnienia podatku od nieruchomości.

II.3.2. Gospodarka mieszkaniowa

Zasoby mieszkaniowe w gminie to 5112 mieszkań w tym:

- 1) mieszkania osób fizycznych ogółem – 3863, w tym:
 - a) na wsiach – 1760,
 - b) w mieście – 2103.
- 2) pozostałe mieszkania – 1249 w tym:
 - a) spółdzielni mieszkaniowej – 683,
 - b) wojskowej agencji mieszkaniowej – 51,
 - c) gminy – 480,
 - d) pozostałe – 35.

Tabela 10: Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców

jednostka administracyjna	ilość mieszkań
województwo lubuskie	334
gmina	319

Źródło - Bank Danych Lokalnych - GUS, materiały Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Sytuacja mieszkaniowa w zakresie ilości mieszkań w gminie jest poprawna. W stosunku do średniej dla województwa lubuskiego istnieje minimalna różnica. Na rynku lokali mieszkalnych występuje pozytywne zjawisko napływu nowych mieszkań. Wynika to głównie z modernizacji obiektów po jednostce wojskowej na mieszkania wielorodzinne.

Takie działania podjęła Spółdzielnia Mieszkaniowa „Odrodzenie”, Gmina Koźuchów i inne prywatne podmioty gospodarcze.

Zmniejsza się ilość osób oczekujących na mieszkania komunalne. Aktualnie oczekują 123 osoby. Biorąc pod uwagę oddanie przez gminę w roku 2011 budynku komunalnego z 48 mieszkaniami w znacznym stopniu zmniejszyła się liczba osób oczekujących na mieszkania komunalne. Potrzeby w tym zakresie będą wzrastać ze względu na ograniczone możliwości zakupu mieszkań z kredytu.

Dużym problemem gminy jest pokrycie zapotrzebowania na lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe.

Aktualnie w zasobach gminy jest 40 mieszkań socjalnych. Liczba oczekujących na lokale socjalne wynosi 140 osób. Przy czym obserwuje się zjawisko coraz większego zapotrzebowania na lokale socjalne. Dotyczy to w dużej mierze osób bezrobotnych, samotnie wychowujących dzieci.

Dużym problemem gminy to stan substancji mieszkaniowej. Dotyczy to w szczególności mieszkań w obiektach zabytkowych oraz mieszkań pozostających w gminnym zasobie mieszkaniowym. Stan większości tych mieszkań jest zły lub bardzo zły.

Biorąc pod uwagę niedostatek mieszkań oraz stan substancji mieszkaniowej występują bardzo duże potrzeby środków finansowych na pozyskanie mieszkań komunalnych, socjalnych oraz odtworzenie tej substancji mieszkaniowej.

Gmina realizując długofalową politykę mieszkaniową przygotowuje tereny pod budownictwo jednorodzinne. Tereny te wymagają jednak uzbrojenia. Istnieje duża dostępność do zakupu od osób prywatnych uzbrojonych działek pod budownictwo mieszkaniowe. Ograniczona jest jednak dostępność nabywców do kredytów mieszkaniowych.

II.3.3. Rynek pracy

Bezrobocie w Powiecie Nowosolskim, który obejmuje również Gminę Koźuchów jest niezwykle wysokie. W tym zakresie powiat jest klasyfikowany na jednym z pierwszych miejsc w województwie i kraju. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest jego wzrost.

Tabela 11: Stopa bezrobocia (%)

Rok	Jednostka administracyjna		
	Polska	województwo lubuskie	powiat nowosolski
2007	11,5	14,4	21,8
2008	10,4	14,2	24,1
2009	12,9	17,5	28,6
2010	13,0	16,7	27,2

Źródło – Urząd Pracy w Nowej Soli

Tabela 12: Ilość zarejestrowanych bezrobotnych w gminie

Rok	Stan osób bezrobotnych	Ogółem		Ogółem	
		kobiety	mężczyźni	miasto	wieś
2007	1415	822	593	760	655
2008	1602	925	677	921	681
2009	1955	1064	891	1123	832
2010	1787	1004	783	1012	755

Źródło – Urząd Pracy w Nowej Soli

Na lokalnym rynku pracy obserwuje się niepokojące zjawisko zwiększania się ilości osób bezrobotnych do 25 roku życia oraz osób z wykształceniem wyższym.

Tabela 13: Ilość zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wg wieku i wykształcenia

Rok	według wieku		długo- trwale bezrob.	według wykształcenia				
	do 25 lat	pow. 50 lat		wyższe	policeal. średnie zawod.	średnie ogólne	zawodo- we	podst. lub gimnaz.
2007	259	291	1024	42	250	119	467	546
2008	332	330	908	48	281	148	521	604
2009	389	401	1046	62	336	164	707	686
2010	343	365	1151	61	337	143	594	652

Źródło – Urząd Pracy w Nowej Soli

W gminie podobnie jak w województwie obserwuje się zjawisko częstych wyjazdów mieszkańców do innych państw Unii Europejskiej w celach zarobkowych. Wyjazdy dotyczą w mniejszym zakresie pracy stałej, natomiast w większym zakresie pracy sezonowej.

II.3.3. Rolnictwo

Powierzchnia użytków rolnych 10 512 ha w tym:

- 1) grunty orne – 8378 ha, w tym:
 - a) bardzo dobre (klasy I –II) – 247 ha,
 - b) dobre (klasy IIIa-IVb) – 4578 ha,
 - c) słabe (klasy V-VIz) – 3553 ha
- 2) łąki i pastwiska – 2134 ha, w tym:
 - a) dobre (klasa II-III) - 550 ha,
 - b) słabe (klasa IV-VI) – 1584 ha.

Tabela 14: Struktura obszarowa gospodarstw rolnych (liczba gospodarstw)

Rok	do 5 ha	5,01- 10,00 ha	10,01-20,00 ha	20,01-50,00 ha	>50 ha	Razem
2009	614	160	122	43	28	967
2010	616	163	120	45	30	974

Źródło: materiały Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Produkcja roślinna

Powierzchnia upraw w 2010 roku:

- 1) zboża – 4956 ha,
- 2) oleiste – 456 ha,
- 3) ziemniaki – 190 ha,
- 4) warzywa gruntowe i truskawki – 90 ha,
- 5) sady i plantacje jagodowe – 385 ha,
- 6) plantacje wierzby – 364 ha,
- 7) rośliny pastewne – 89 ha,
- 8) uprawy pod osłonami – 16 ha.

Produkcja roślinna oparta jest na produkcji towarowej zbóż, roślin oleistych oraz produkcji sadowniczej. Całkowicie zanikła uprawa buraków cukrowych. Uprawa ziemniaków prowadzona jest w większości na potrzeby własne. W ostatnim okresie nastąpiło znaczne powiększenie upraw wierzby na potrzeby energetyczne. W dalszym ciągu część użytków rolnych jest odłogowana dotyczy to w szczególności użytków zielonych. Jednak obserwuje się zjawisko zagospodarowania odłogowanych użytków rolnych. Spowodowane to jest zwiększonymi dopłatami do upraw rolnych ze środków Unii Europejskiej.

W gminie produkcja ekologiczna jest śladowa.

Produkcja zwierzęca

Tabela 15: Pogłowie zwierząt gospodarskich (w sztukach)

Rok	bydło	w tym krowy	trzoda chlewna	w tym lochy	kury nioski	drób rzeźny
2009	310	118	1100	120	290000	480000
2010	298	112	1060	90	380000	550000

Źródło: materiały rzeczoznawcy szacunkowego GUS

Pogłowie bydła i trzody chlewnej jest bardzo niskie. Produkcja mleka i chów trzody chlewnej skierowana jest prawie w całości na potrzeby własne.

Dobrze rozwija się produkcja drobiarska. Jest ona oparta jednak o chów fermowy drobiu. W gminie są 4 ферmy kur nieśnych oraz 1 ferma brojlera kurzego i 1 ferma brojlera indyczego. W gminie jest również ferma strusi.

II.3.4. Finanse gminy

Istotnym elementem budowania strategii jest stan finansów publicznych gminy. Ma to szczególne znaczenie w Gminie Koźuchów.

Tabela 16: Dochody i wydatki (w tys. zł)

Rok	dochody	wydatki	deficyt budżetowy
2008	33 876	34 556	680
2009	43 669	45 707	2 038
2010	50 578	59 271	8 693
2011	44 198	45 363	1 165

Źródło – materiały Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Struktura dochodów gminy w 2010 roku:

- 1) dochody własne: 31,35%,
- 2) subwencja ogólna: 26,57%,
- 3) dotacje celowe: 42,08%.

W strukturze dochodów obserwuje się mały udział dochodów własnych. Przy czym niepokojąca jest wysokość dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy. Dochody własne gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca średnio nie przekraczają 75% średniej krajowej. Spowodowane to jest w dużej mierze brakiem zakładów produkcyjnych, wysokim bezrobociem oraz stosunkowo niskimi zarobkami osób pracujących.

Największy udział w strukturze dochodów własnych w 2010r.mają:

- 1) podatek od nieruchomości osób prawnych i fizycznych: 43,51%,
- 2) udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych: 28,69%,
- 3) dochody z majątku gminy: 6,52%.

Tabela 17: Dochody własne na 1 mieszkańca w złotych

Rok	kraj	gmina	% krajowej
2008	1208,70	825,00	68,25
2009	1179,90	902,13	76,46
2010	1265,56	942,91	74,50

Źródło – materiały Ministerstwa Finansów i Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

Tabela 18: Pozyskane środki finansowe zewnętrzne na działania inwestycyjne, modernizacyjne (w tysiącach złotych)

	Ogółem	w tym:	
		z funduszy Unii Europejskiej	z innych źródeł
2008	915,7	34,6	881,1
2009	7 633,9	6 573,6	1 060,3
2010	6 983,0	6 145,3	837,7
2011	1 125,5	574,0	551,4
Razem	16 658,1	13 327,5	3 330,6

Źródło – Urząd Miejski w Koźuchowie

Tabela 19: Zadłużenie gminy

Rok	zadłużenie		zadłużenie w % do dochodów
	ogółem w tys. złotych	na 1 mieszkańca w złotych	
2008	11 923	733	35,20
2009	13 863	851	31,75
2010	22 591	1 383	44,65
2011	23 541	1 441	57,70

Źródło – materiały Urzędu Miejskiego w Koźuchowie

II. 4. Infrastruktura techniczna

II.4.1. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Sieć wodociągowa

Długość sieci wodociągowych na terenie miasta wynosi 25,20 km, natomiast długość sieci wodociągowych na terenie gminy Koźuchów 101,70 km. Stopień zwodociągowania wsi wynosi 98%.

Jedynymi miejscowościami na terenie gminy, w których brak jest sieci wodociągowej jest wieś Bulin oraz przysiółek Kierzkowie.

Miasto Koźuchów zaopatrywane jest z trzech ujęć wody. Jedno z nich zlokalizowane jest w Koźuchowie przy ul. Elektrycznej, drugie w Podbrzeziu Dolnym tzw. „Ślocina” i trzecie w Stypułowie. Z tej miejscowości poprzez tereny wsi Podbrzezie Górne wodociąg łączy się z siecią miejską. Tereny gminy zaopatrywane są z ujęć wody w zlokalizowanych w miejscowościach: Książ Śląski, Mirocin Średni, Stypułów, Lasocin i Radwanów. Dostarczanie wody do miejscowości gminnych możliwe jest poprzez przepompownie wody, które zlokalizowane są w miejscowościach Broniszów, Mirocin Górny, Czciradz, Solniki i Stypułów.

Zaopatrzenie w wodę terenów Gminy Koźuchów opiera się na czerpaniu wód podziemnych. Eksploatowane ujęcia wody w pełni pokrywają zapotrzebowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych na wodę. Jakość wody pobieranej z wodociągów w ostatnich latach znacznie się poprawiła i można ją określić jako dobrą.

Tabela 20: Korzystający z wodociągów

Jednostka terytorialna	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności na koniec 2009 roku
POLSKA	87,2
LUBUSKIE	89,2
POWIAT NOWOSOLSKI	89,5
KOŻUCHÓW	90,3
KOŻUCHÓW – miasto	97,3
KOŻUCHÓW – obszar wiejski	80,2
POLSKA- miasto	95,2
POLSKA – wieś	74,7
LUBUSKIE – miasto	95,7
LUBUSKIE - wieś	78,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych - GUS

Sieć kanalizacyjna

Stan infrastruktury technicznej do odprowadzania i oczyszczania ścieków w gminie Koźuchów aktualnie przedstawia się następująco.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta wynosi 17,20 km., natomiast na terenie gminy długość sieci wynosi 1,8 km. Ścieki socjalno-bytowe z terenu miasta odprowadzane są do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej na strefie przemysłowej

w Podbrzeziu Dolnym. Jest to nowoczesna, biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków oddana do użytku w 2007 roku. Oczyszczalnia ta posiada maksymalną przepustowość 2098m³ na dobę i docelowo, po etapowej rozbudowie sieci kanalizacyjnej przejmie ścieki z miasta Koźuchowa, Podbrzezia Dolnego, Podbrzezia Górnego i Czircadza. Kanalizacją na terenie Koźuchowa objętych jest ok. 54,1% mieszkańców. W Koźuchowie dominuje sieć kanalizacyjna typu rozdzielczego, jedynie w centrum, w rejonie rynku istnieją odcinki sieci ogólnospławnej (kanały deszczowe nad kanałami sanitarnymi).

Ze względu na całkowity brak kanalizacji na terenach wiejskich, mieszkańcy wsi zagospodarowują ścieki bytowo – gospodarcze we własnym zakresie. Gromadzą je w przydomowych szambach o różnym stanie technicznym, a niektórzy odprowadzają je wprost do gleby i pobliskich cieków. Tylko w miejscowości Studzieniec znajduje się biologiczno- mechaniczna oczyszczalnia ścieków, która oczyszcza ścieki socjalno-bytowe z budownictwa wielorodzinnego (osiedla w Studzieńcu). I tu właśnie istnieje 1,8 km sieci kanalizacyjnej. Maksymalna przepustowość tej oczyszczalni to 73,95m³ na dobę.

Tabela 21: Korzystający z sieci kanalizacyjnej

Jednostka terytorialna	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności na koniec 2009 roku
POLSKA	61,5
LUBUSKIE	62,8
POWIAT NOWOSOLSKI	58,6
KOŻUCHÓW	54,1
KOŻUCHÓW – miasto	82,9
KOŻUCHÓW – obszar wiejski	11,7
POLSKA- miasto	85,8
POLSKA – wieś	23,5
LUBUSKIE – miasto	86,9
LUBUSKIE - wieś	20,6

Zródło: Bank Danych Lokalnych - GUS

II.4.2. Gospodarka odpadami stałymi

Gmina Koźuchów posiada własne wysypisko odpadów stałych w Stypułowie o powierzchni ogólnej 6,4 ha, w tym powierzchnia użytkowa 5,1 ha. Pojemność całkowita to 215180m³. Przewidywany okres eksploatacji to 35 lat. Jest to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne podziemne i nadziemne uzupełniane etapami. W gminie Koźuchów w roku 2010 zebrano 2670,4 tony odpadów w tym z selektywnej zbiórki papieru 12,9 ton, szkła 8,5 tony, tworzyw sztucznych 25,1 tony. Na terenie Gminy Koźuchów występuje znaczna ilość tzw. dzikich wysypisk śmieci, które są sukcesywnie likwidowane.

II.4.3. Infrastruktura energetyczna, telekomunikacyjna, gazowa

Sieć energetyczna

Sieć energetyczna jest dobrze rozwinięta i w pełni pokrywa zapotrzebowanie mieszkańców i zakładów zlokalizowanych na terenie gminy. Aktualnie nie występują braki w dostawie energii elektrycznej, a w istniejącej sieci elektrycznej znajdują się rezerwy, które mogą służyć do uruchomienia produkcji przez nowych chętnych inwestorów.

W Gminie Kozuchów rozbudowuje się sieć odnawialnych źródeł energii elektrycznej. Aktualnie wybudowano 3 turbiny i o mocy 1,5 MW każda w miejscowościach Stypułów, Cisów.

Planowana jest dalsza rozbudowa tych obiektów o 14 sztuk w Stypułowie i Cisowie o mocy do 4,5 MW każda oraz 6 turbin w Radwanowie o mocy do 3,5 MW każda

Sieć elektryczna znajdująca się na obszarze gminy jest własnością ENEA S.A. Właśnie ta spółka jest głównym dostawcą energii elektrycznej dla potrzeb mieszkańców i wszelkich podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy i miasta.

Sieć oświetleniowa na terenie miasta i gminy Kozuchów stanowi w części własność gminy, a w części własność ENEA S.A. Oświetlenie drogowe jest zainstalowane w mieście i we wszystkich wioskach na terenie gminy.

Oświetlenie drogowe w większości jest wybudowane na istniejących sieciach napowietrznych niskiego napięcia, częściowo funkcjonuje jako odrębne odcinki napowietrznej linii oświetleniowej oraz w części jako linie kablowe oświetlenia drogowego.

W latach 2006 – 2009 oświetlenie drogowe zostało poddane remontowi, przebudowie i rozbudowie. Stan techniczny istniejącego oświetlenia jest w większości zadowalający. Oświetlenie jest energooszczędne o mocy dostosowanej do danego obszaru.

Sieć telekomunikacyjna

Gmina Kozuchów pokryta jest w miarę gęstą siecią przewodową telekomunikacyjną. W dużej części jest to sieć światłowodowa. Mieszkańcy mają powszechny dostęp do sieci telefonii komórkowej. Dostęp do internetu jest w niewielkim stopniu utrudniony. Brak publicznego dostępu do internetu szerokopasmowego. Dynamicznie rozwija się sieć internetu bezprzewodowego, szczególnie w mieście.

Dobrze rozwinięta jest baza komputerowa w placówkach oświatowych gminy. Aktualnie w dwóch placówkach oświatowych są po dwie pracownie komputerowe, a w pozostałych po jednej pracowni komputerowej.

Sieć gazowa

Przez teren gminy i miasta Kozuchów przebiega sieć gazowa średniego ciśnienia o łącznej długości 44010m wraz z przyłączami w ilości 197 szt. o długości 4974m. Sieć jest zasilana z gazociągu wysokiego ciśnienia z kierunku Zielonej Góry. Na tereny gminy wchodzi w miejscowości Książ Śląski, następnie przebiega przez Studzieniec, Mirocin Dolny, z którego kieruje się do miasta. Granice miasta przekracza od strony Kolonii Zielonogórskiej, oplatając śródmieście. I dalej kieruje się na wschód wzdłuż ul. 22 Lipca przez wsie Czircadz, i Lasocin. Za tą miejscowością kończą się tereny gminy, a gazociąg biegnie dalej w stronę wsi Nieciecz i miasta Nowe Miasteczko. Właścicielem

i jednocześnie eksploatatorem większości urządzeń związanych z dostawą gazu na obszarze gminy Koźuchów jest EWE energia sp. z o.o. Gazociąg dotarł do gminy Koźuchów w roku 2006 i cały czas jego sieć jest rozbudowywana. Ilość przyłączy i nowych użytkowników sieci gazowej wzrasta z każdym miesiącem.

Tabela 22: Korzystający z instalacji gazu przewodowego

Jednostka terytorialna	Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności na koniec 2009 roku
POLSKA	52,6
LUBUSKIE	52,5
POWIAT NOWOSOLSKI	48,1
KOŻUCHÓW	3,3
KOŻUCHÓW – miasto	3,8
KOŻUCHÓW – obszar wiejski	2,6
POLSKA- miasto	73,1
POLSKA – wieś	20,6
LUBUSKIE – miasto	76,1
LUBUSKIE - wieś	11,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych - GUS

II.4.4. Drogi i transport drogowy

Istniejąca sieć drogowa od wieków miała duży wpływ na rozwój gospodarczy i ekonomiczny każdego regionu. Przez teren Gminy Koźuchów przebiega 3 km drogi krajowej. Jest to część drogi S – 3, która przecina wschodnią część gminy; skomunikowana jest z obszarem Gminy Koźuchów poprzez drogi wojewódzkie: nr 297 w kierunku północno – wschodnim /węzeł Lubieszów/ oraz w kierunku wschodnim poprzez drogę wojewódzką nr 283. Takie połączenie dróg wojewódzkich z drogami krajowymi ma duże znaczenie gospodarcze dla danego terenu. Sieć dróg wojewódzkich na terenie gminy jest dobrze rozwinięta, a fakt iż są skomunikowane z drogą krajową podnosi atrakcyjność terenów gminy dla potencjalnych inwestorów.

Około 48,2 km dróg wojewódzkich stanowi główną sieć komunikacyjną na terenie gminy i miasta. Umożliwiają skomunikowanie w kierunku Zielonej Góry, Nowej Soli, Szprotawy, Głogowa, Żagania oraz Nowogrodu Bobrzańskiego, stanowią również połączenia terenów wiejskich z Koźuchowem.

Ponad 65 kilometrów dróg powiatowych stanowi głównie sieć dróg łączących poszczególne wioski na terenie gminy, łączą te miejscowości z Koźuchowem oraz stanowią połączenie z drogami wojewódzkimi. Część tych dróg pełni również funkcję dróg dojazdowych do terenów rolniczych. W mieście stanowią one sieć uzupełniającą dla dróg wojewódzkich.

Blisko 102 kilometry dróg gminnych stanowi sieć uzupełniającą układ komunikacyjny, spełniają one głównie role dróg osiedlowych, dojazdów do posesji i pól, stanowią także układ komunikacyjny starego miasta w obrębie murów obronnych. Ze względu na parametry techniczne i użytkowe drogi gminne w granicach administracyjnych miasta o długości 2,2 km zostały zaliczone do klasy L, pozostałe drogi

w mieście 11,3 km zostały zaliczone do najniższej klasy dróg – D. Wszystkie drogi poza obszarem administracyjnym miasta zaliczone są do klasy D. Poza publicznymi drogami gminnymi gmina posiada drogi wewnętrzne na terenie miasta i gminy, w tym drogi o nawierzchni utwardzonej o długości 2,076km. Wśród dróg gminnych około 22% posiada powierzchnie utwardzoną, a pozostałe 78% powierzchnie nieutwardzoną często tylko gruntową w niewielkich odcinkach wzmocnioną żużlem.

Stan techniczny dróg jest niezadowolający. Jest szczególnie odczuwalny w obszarach, gdzie drogi stanowią główne dojazdy do nieruchomości i użytkowane z dużą częstotliwością przez mieszkańców. Potrzeby w zakresie budowy i przebudowy dróg wynikają ze wzrastającej liczby pojazdów będących w dyspozycji mieszkańców, rozwoju budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego na obszarach peryferyjnych miasta i na terenach wiejskich, które dotychczas były użytkowane jako grunty rolne i które były dostępne poprzez drogi gruntowe. Wzrastająca liczba pojazdów spowodowała wzrost zapotrzebowania na miejsca parkingowe, w szczególności w obrębie zabudowy wielorodzinnej i w śródmieściu Koźuchowa. Zasadniczo zmieniły się również oczekiwania mieszkańców co do jakości dróg. Obecnie powszechnym oczekiwaniem jest zapewnienie dojazdu drogami utwardzonymi.

Lepszy stan dróg mają zapewnić inwestycje polegające na remontach i modernizacjach już istniejących dróg. W ostatnich latach przebudowano około 1,5km dróg gminnych przy ul. Polnej w Koźuchowie, wykonano budowę wraz z rozbudową 0,35km ul. Anny Haller i Grota Roweckiego w Koźuchowie oraz przebudowano 0,485km drogi gminnej w Mirocinie Średnim. Gruntownemu remontowi zostały poddane także mosty przy ul. Towarowej i ul. Zygmuntowskiej. Większe modernizacje dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy dotyczyły 1,045km ul. Polnej i 0,534km ul. Żeromskiego w Koźuchowie. Wśród dróg wojewódzkich przebudowy i modernizacji na przestrzeni ostatnich lat doczekały się następujące odcinki dróg:

- 1) droga wojewódzka nr 297 odcinek Nowosolna - Szprotawska
- 2) droga wojewódzka nr 283 w Koźuchowie, ulica Wolności
- 3) droga wojewódzka nr 283 odcinek Czciradz - Lasocin
- 4) droga wojewódzka nr 296 w miejscowości Stypułów

Miasto nie posiada obwodnicy, dlatego cały ruch tranzytowy aktualnie odbywa się głównie drogami powiatowymi oraz częściowo wojewódzkimi przebiegającymi przez tereny miejskie. Sytuację taką może zmienić planowana obwodnica Koźuchowa.

II.4.5. Zagospodarowanie przestrzenne

Na dzień dzisiejszy gmina nie posiada ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego. Rozwój przestrzenny realizowany jest w oparciu o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest podstawowym instrumentem kształtowania polityki przestrzennej na obszarze gminy. Obowiązujące studium zostało zatwierdzone uchwałą nr XXI/148/2000 Rady Miasta i Gminy w Koźuchowie z dnia 31 sierpnia 2000 roku. Studium jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które uwzględniając szereg aspektów formalnych i merytorycznych, ustalają przeznaczenie terenu oraz określają sposób ich zagospodarowania i zabudowy. Obecnie gmina posiada nieliczne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów pod określone działania.

Wymienić tutaj należy 211 ha obszaru położonego na obrzeżach miasta, ewidencyjnie przynależącej do Podbrzezia Dolnego.

W roku 2011 trzydzieści hektarów z tego obszaru, zostało włączone w obszar Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, co jest wielką i niepowtarzalną szansą na przyciągnięcie inwestorów do Kozuchowa. Około 13 ha powierzchni przy ul. Zielonogórskiej w Kozuchowie zostało przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, mieszkaniowo-usługową oraz usługową. Obecnie gmina jest na etapie opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla około 250 ha w obrębach Stypułów i Cisów. Plan ten dotyczy przeznaczenia części tego terenu pod elektrownie wiatrowe. Aktualnie gmina posiada 8 planów zagospodarowania przestrzennego, które swym opracowaniem obejmują około 866 ha, co stanowi około 5% całej powierzchni gminy Kozuchów.

Gmina nie posiada więc miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla około 95% obszarów tworzących terytorium miasta i gminy. Brak jest miejscowego planu dla szczególnie ważnego obszaru, jakim jest centrum miasta. Obejmuje on głównie strefę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową, a fakt, iż tereny te są objęte ścisłą ochroną konserwatorską sprawia wiele trudności w lokalizacji nowych inwestycji i zamierzeń.

II.4.6. Zabytki

Miasto i gmina Kozuchów to skarbnica zabytków. Aktualnie wpisanych do rejestru zabytków jest 205 obiektów znajdujących się na obszarze gminy. Duża część miasta znajduje się w tzw. „strefie ochrony konserwatorskiej”. Ścisłej ochronie konserwatorskiej podlega obszar starego miasta w obrębie murów obronnych. Dalej strefa ta rozciąga się we wszystkich kierunkach obejmując część ul. Zygmuntowskiej, Nowosolnej, Słowackiego, Wolności, Moniuszki, 1 Maja, Drzymały Kraszewskiego, Placu Kopernika i Placu Targowego. W strefie tej znajdują się kamienice na parcelach z XIII wieku, kościół parafialny, zamek, ratusz i wspaniale zachowane mury obronne. Kamienice znajdujące się w starej części Kozuchowa pochodzą z okresów od XV do początku XX wieku. Na wielu z nich znajdują ciekawe, często renesansowe portale czy płaskorzeźby.

Mury obronne powstały na przełomie XIII i XIV wieku (pierwszy ich wieniec) i otaczała go szeroka na 20 metrów fosa. Drugi pas murów wraz z wydłużonymi, półkolistymi bastejami został wzniesiony w XV wieku. Do miasta prowadziły trzy bramy: Głogowska, Krośnieńska i Żagańska, które w celu usprawnienia komunikacji wyburzono w 1819 roku. Wcześniej tzn. w latach 60-tych osiemnastego wieku rozebrano część murów, a budulec wykorzystano do odbudowy miasta. Mimo tych uszczupień kozuchowskie mury są najlepiej zachowanym systemem fortyfikacji na terenie Dolnego Śląska i ciekawą atrakcją turystyczną.

Kościół parafialny pw. Matki Boskiej Gromnicznej został wniesiony w XIII wieku jako kamienna, jednonawowa budowla. Po wielu przebudowach i modernizacjach obecnie kościół jest trzynawową budowlą z kamienia i cegły. Pod względem architektonicznym kościół jest gotycki, sklepienia prezbiterium i nawy renesansowe, kaplica południowo-wschodnia i dach wieży barokowe.

Zamek to była rezydencja książęca, powstała w XIV wieku. Zamek jak wszystkie wiekowe budowle był przebudowywany i modernizowany zwłaszcza przez ostatniego

właściciela, którym był zakon karmelitów. Obecnie czteroskrzydłowa budowla z kwadratowym dziedzińcem jest siedzibą Koźuchowskiego Ośrodka Kultury i Sportu.

Ratusz pierwotnie był prawdopodobnie budowlą drewnianą, która spłonęła w pożarze w XV wieku. Odbudowano go jako budynek murowany i na przestrzeni wieków wiele razy ulegał modernizacji. Podczas II wojny światowej uległ całkowitemu zniszczeniu. Został odbudowany w latach 1963-1969 na pozostałościach ściany gotyckiej od strony północnej i XIX wiecznej neoklasycystycznej ściany wschodniej. Pozostałości te połączono z architekturą współczesną. Odbudowano także gotycką wieżę, która uległa zawaleniu w 1963 roku.

Ochroną Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków objęte zostało także XIII wieczne założenie urbanistyczne miasta o wyjątkowej wartości zabytkowej. Architektoniczne rozwiązania można podziwiać od strony ul. Spacerowej. Widok na pasma murów obronnych, szczyty kamienic i górująca nad tym wszystkim bryła kościoła parafialnego ma długo pozostaje w pamięci turystów.

Również poza murami obronnymi znajdziemy mnóstwo obiektów zabytkowych godnych uwagi, każdego turysty zwiedzającego Koźuchów i jego okolice. Na szczególną uwagę zasługuje Lapidarium – założone w XVII wieku, które mieści ponad 200 zabytkowych płyt nagrobnych z XVII-XVIII oraz XIX wieku i należy do najokazalszych w Polsce. Ciekawostką jest także Wieża ciśnień wzniesiona w 1908 roku w najwyższym punkcie miasta przy ul. Szprotawskiej, która do dnia dzisiejszego jest użytkowana zgodnie ze swym przeznaczeniem.

Na uwagę zasługują także interesujące ze względu na zabytki wsie m.in.: Broniszów, Cisów, Słocina, Sokołów, Solniki, Czcihradz, Drwalewice, Dziadoszyce, Książ Śląski, Lasocin, Mirocin Średni, Radwanów, Studzieniec, gdzie występują zespoły dworskie z różnych okresów historycznych oraz liczne obiekty zabytków sakralnych rozsianych po całym terenie gminy.

Bardzo pożądanym zjawiskiem w ostatnich latach jest kompleksowe odnowienie niektórych zabytków na terenach wiejskich przez prywatnych właścicieli. Dotyczy to zespołów dworskich w miejscowościach: Bielice, Broniszów, Lasocin, Radwanów, Solniki. Podjęte są również działania w kierunku odbudowy zespołu dworskiego w Studzieniu.

II. 5. Zasoby gminy

II.5.1. Zasoby naturalne

Wody

Gmina jest bardzo uboga w zasoby wód powierzchniowych. Jest tu niewiele bezimiennych cieków wodnych przypominających raczej rowy melioracyjne. Z ważniejszych cieków wodnych to Czarna Struga, Mirotko, Kożusznica, Rudzianka, Brzeźniczanka.

Cieki wodne są w znacznej części zanieczyszczone. Są złej jakości z powodu nadmiernej zawartości zanieczyszczeń organicznych. Rzeka Czarna Struga ma V klasę czystości.

Całkowity brak naturalnych akwenów wodnych. Istnieją niewielkie powierzchnie wodne po wyrobiskach kopalnianych. Znikomą powierzchnię zajmują stawy.

Gleby

Morfologicznie Gmina Kozuchów leży na obszarze dwóch jednostek. Na południu są to Wzgórza Dalkowskie - wał moreny czołowej spiętrzonej glaciotektonicznie ze zlodowacenia środkowopolskiego w budowie geologicznej tego obszaru brały udział utwory trzeciorzędowe wykształcone jako ropy, pyły i węgiel brunatny zalegające prawie od powierzchni i czwartorzędowe wykształcone w postaci piasków i glin przykrywające utwory trzeciorzędowe. Są to gleby dobre kompleksu pszenno-buraczanego.

Część północna to Pradolina Borucko-Głogowska zbudowana z osadów piaszczystych wykształconych jako piaski drobne. Są to gleby słabe bielcowe-brunatne zaliczane do kompleksu żytniego.

II.5.2. Zasoby leśne

Lasy Gminy Kozuchów położone są na granicy dwóch krain przyrodniczo – leśnych:

- 1) Krainy III Wielkopolsko-Pomorskiej, dzielnicę Pojezierza Lubuskiego, mezoregionu Pradoliny Głogowskiej
- 2) Krainy V Śląskiej, dzielnicę Równiny Dolnośląskiej, mezoregionu Wzgórz Dalkowskich

W Gminie Kozuchów lasy zajmują 29,80 % powierzchni. Położenie lasów gminy jest dość charakterystyczne; stanowią one bowiem szereg oderwanych kompleksów otaczających kółce miasta Kozuchów, przy czym północna część gminy jest bardziej zalesiona.

Najliczniejszym gatunkiem jest sosna, która zajmuje 63,4%, olcha 9%, świerk 5,6%, dąb 4,1%, brzoza 8,3%, jodła 4,6%, buk 2,8% powierzchni lasów. Pozostałe gatunki jak grab, topola i osika nie przekraczają 1,1% powierzchni lasów. Gatunki iglaste zajmują łącznie 73,6%, natomiast liściaste 26,4%.

Lasy charakteryzują się różnorodnością siedliskową i biocenotyczną. Panuje niezliczona ilość gatunków krzewistych tworzących zwarte kępy. Bogato reprezentowane są takie gatunki jak jarząb pospolity, głóg, dereń, kruszyna, tarnina i leszczyna.

Gminę zalicza się do najmniej lesistych w regionie.

Lasy w powiecie nowosolskim zajmują 39% powierzchni, a w województwie lubuskim 49%.

Przeciętny wiek drzewostanów dla sosny wynosi 48 lat, dębu 79 lat. Sosna zajmuje powierzchnię równą 69%, dąb 14%, pozostałe gatunki 17%.

Lasy w zdecydowanej większości należą do zasobów lasów państwowych. Powierzchnia lasów prywatnych jest niewielka i wynosi 135 ha.

II.5.3. Roślinność i fauna

W gminie Kozuchów brak jest obszarów szczególnie chronionych. Jedynie niewielki skrawek północnej części gminy objęty jest przez obszar chronionego krajobrazu pod nazwą „Dolina Śląskiej Ochli”.

Występują pojedyncze skupiska roślin rzadkich lub chronionych. Z roślin chronionych występują widłaki spłaszczone i goździste, zimowit jesienny, goryczka wąskolistna, goździk piaskowy, mącznica lekarska, kruszyna pospolita, bluszcz pospolity, cis pospolity, pierwiosnka lekarska.

Gmina Kozuchów charakteryzuje się dużą ilością parków z nagromadzonymi rzadkimi i pomnikowymi gatunkami drzew. Są to wartościowe obiekty przyrodnicze. W większości są to parki w pobliżu istniejących i już nie istniejących dworach. Parki położone są w miejscowościach Bielice, Broniszów, Cziradz, Drwalewice, Kozuchów, Lasocin, Mirocin Górny i Średni, Radwanów, Solniki, Studzieniec oraz 2 parki w Stypułowie.

W gminie jest 40 pomników przyrody.

Należy zwrócić uwagę na występowanie znacznej ilości dużych ssaków, takich jak jeleni, saren i dzików oraz małych chronionych ssaków, tj. jeży i kretów.

Natomiast z chronionych owadów spotyka się koziorogi dębosze, trzmiele, pazie królowej i biegacze.

III. ANALIZA STANU GMINY

III. 1. Analiza ankiet

III.1.1. Przedmiot badań ankietowych

Jednym z etapów opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Kozuchów na lata 2011–2020 było przeprowadzenie badania ankietowego. Badanie miało na celu poznanie opinii mieszkańców na temat obecnej sytuacji gminy, istotnych kierunków dalszego rozwoju gminy, a co za tym idzie wskazówki, w których dziedzinach życia potrzebne są zmiany mające na celu poprawić sytuację społeczną, gospodarczą i ekonomiczną w ciągu najbliższych 10 lat.

Ankieta dotyczyła między innymi stanu dotychczasowego tj. ocenę warunków życia mieszkańców, prowadzonych inwestycji, walorów gminy, korzystania z usług społecznych i jakości tych usług oraz przyszłości gminy tj. kierunków rozwoju.

Ankieta została opracowana przez członków zespołu do spraw opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kozuchów na lata 2011 – 2020. Była ona dostępna dla mieszkańców od 30 maja do 20 czerwca 2011r. Osoby, które chciały wypełnić ankietę mogły ją pobrać u sołtysów, w Urzędzie Miejskim w Kozuchowie oraz ze strony internetowej gminy Kozuchów.

Przeprowadzone badanie było całkowicie anonimowe. Informacja o prowadzonym badaniu ankietowym znalazła się w mediach lokalnych oraz na stronie internetowej gminy Kozuchów. Od 30 maja do 20 czerwca mieszkańcy nie zgłaszali żadnych uwag co do zawartości ankiety oraz jej dostępności.

W ciągu trzech tygodni ankietę wypełniło 137 osób. Wyniki te świadczą o niskiej aktywności społecznej. Najchętniej wybieraną metodą było wypełnianie odręczne, natomiast najmniej osób wybrało przesłanie ankiet pocztą elektroniczną.

Zdecydowaną większość respondentów stanowiły kobiety – 61,3%, osoby pracujące – 51,8%. Bardzo niski udział stanowili rolnicy – 2,9% i przedsiębiorcy – 3,6%.

Respondenci z miasta stanowili – 52,6%, wsi – 47,4%. Należy szczególnie zaznaczyć, iż duża ilość respondentów posiada dostęp do internetu. Osoby te stanowiły – 77,4% respondentów.

Warunki życia w ostatnich 10 latach w ocenie respondentów w 24,8% polepszyły się, w 34,3% pogorszyły a 33,6% nie uległy zmianie.

Gmina na tle innych gmin została oceniona dobrze w 14,6%, dostatecznie w 36,5%, źle w 46%.

Jako największy walor gminy uznano zabytki (56,2%), następnie dobre środowisko naturalne (35,8%), w mniejszym strefę przemysłową i tereny pod budownictwo mieszkaniowe (19,7%). Jako bardzo słabe walory uznano czystość i porządek (5,8%),

rozwój gospodarczy (5,1%), ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną (5,1%), powszechną dostępność do opieki przedszkolnej (4,4%).

Niepokojącym zjawiskiem jest brak uczestnictwa w imprezach organizowanych w gminie. Osoby te stanowią 50,4% respondentów. Świadczy to o niskiej aktywności mieszkańców.

Respondenci w sprawie prowadzonych inwestycji wyrazili opinię pozytywną w 34,3%, negatywną w 48,2%.

Tabela 23: Ankieta w układzie % udzielonych odpowiedzi
Wykształcenie, płeć

	<i>kobiety</i>	<i>mężczyźni</i>	<i>ogółem</i>
<i>podstawowe</i>	8,33	11,32	9,49
<i>zawodowe</i>	19,05	18,87	18,98
<i>średnie</i>	46,33	47,17	46,72
<i>wyższe</i>	26,19	22,64	24,82
razem:	100	100	100

Status społeczny

<i>zatrudniony</i>	51,82
<i>bezrobotny</i>	16,06
<i>uczeń/student</i>	12,41
<i>emeryt/rencista</i>	13,87
<i>rolnik</i>	2,92
<i>przedsiębiorca</i>	3,65

Przedział wiekowy

<i>do 25 lat</i>	20,44
<i>26-39</i>	35,04
<i>40-60</i>	37,97
<i>powyżej 60</i>	5,84

Miejsce zamieszkania

<i>miasto</i>	47,06
<i>wieś</i>	52,94

Dostęp do internetu

<i>tak</i>	77,37
<i>nie</i>	19,71

Jak ocenia Pan/i warunki życia w ostatnich 10 latach

<i>Polepszyły się</i>	24,82
<i>Pogorszyły się</i>	34,31
<i>bez zmian</i>	33,58
<i>nie mam zdania</i>	7,30

Jaka jest Pana/i opinia na temat inwestycji prowadzonych przez gminę

<i>Pozytywna</i>	34,31
<i>negatywna</i>	48,18
<i>nie mam zdania</i>	17,52

Jak ocenia Pan/i gminę Kozuchów na tle innych gmin

<i>dobrze</i>	14,60
<i>dostatecznie</i>	36,50
<i>źle</i>	45,99
<i>nie mam zdania</i>	2,92

Jakie są największe walory (zalety) gminy?

<i>Atrakcje turystyczne</i>	10,22
<i>zabytki</i>	56,20
<i>Czystość i porządek</i>	5,84
<i>bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna</i>	5,11
<i>rozwój gospodarczy</i>	5,11
<i>Powszechna dostępność do wychowania przedszkolnego</i>	4,38
<i>dobre środowisko naturalne</i>	35,77
<i>strefa przemysłowa, tereny pod budownictwo mieszkaniowe</i>	19,71
<i>inne</i>	4,38

Z których z poniżej wymienionych działalności prowadzonych na terenie gminy korzysta Pan/i najczęściej?

<i>Kulturalne (koncerty, kabarety, występy artystyczne)</i>	13,14
<i>imprezy sportowe</i>	6,57
<i>Imprezy organizowane przez stowarzyszenia</i>	9,49
<i>festyny, imprezy plenerowe</i>	32,12
<i>nie korzystam</i>	50,36
<i>inne</i>	0,73

Z jakich źródeł uzyskuje Pan/i informacje na temat gminy

<i>gazety lokalne</i>	59,12
<i>strona internetowa gminy.</i>	39,42
<i>internet</i>	27,74
<i>telewizja regionalna</i>	13,87
<i>inne</i>	5,11

W jakim kierunku powinna się rozwijać gmina?

<i>rozwój przemysłu</i>	54,74
<i>turystyka</i>	26,28
<i>rolnictwo ekologiczne</i>	29,20
<i>budownictwo mieszkaniowe</i>	31,39

III.1.2. Wyniki badań ankietowych dotyczące jakości usług w gminie i dostępność do nich

1. Bezpieczeństwo publiczne

Było jedną z najwyższej ocenionych sfer życia na terenie gminy Kozuchów. W większości były to opinie dobre, które stanowiły 75%, następnie dostateczne. Nie było zasadniczych różnic w ocenie, jeśli chodzi o wykształcenie, miejsce zamieszkania czy płeć.

2. Opieka zdrowotna

Wysoko oceniono opiekę zdrowotną. Także tutaj najwięcej było opinii dobrych, w następnej kolejności dostatecznych. Jako złą oceniło ją 15% ankietowanych. Najwięcej niezadowolonych z opieki zdrowotnej mieszka na terenie wiejskim (35%). Najlepiej opiekę zdrowotną ocenili mieszkańcy miasta, osoby z wykształceniem wyższym i posiadający zatrudnienie (ponad 60% ocen dobrych).

3. Opieka przedszkola

W większości została oceniona jako zła bądź dostateczna. Najwięcej ocen złych wystawili mieszkańcy terenów wiejskich (40%) oraz osoby legitymujące się wykształceniem średnim. Zła ocena opieki przedszkolnej na wsi związana jest z brakiem opieki przedszkolnej. Głosy mieszkańców miasta to 31% dobra, 29% zła.

4. Dostępność kultury i sportu

Jako złą oceniła ją zdecydowana większość mieszkańców gminy Kozuchów. Uważa tak 56% ankietowanych mieszkańców wsi, 50% mieszkańców miasta oraz 47% osób z wyższym wykształceniem. Nieco lepsze oceny wystawiły osoby z wykształceniem podstawowym i zawodowym, jednak tutaj też był duży odsetek osób oceniających ją jako złą.

5. Możliwości zatrudnienia.

To zdecydowanie najgorzej oceniona sfera życia przez mieszkańców. Jaką złą oceniło ją aż 92% mieszkańców wsi, 81% miasta oraz 83% osób z wykształceniem wyższym. Najmniej było ocen dobrych.

6. Opieka społeczna

Prawie 40% respondentów wystawiło opinie społecznej na terenie gminy Kozuchów ocenę dobrą. W dalszej kolejności jako dostateczną, nie mam zdania. Najmniej mieszkańców oceniło ją jako złą. Najwięcej ocen dobrych wystawili mieszkańcy miasta, najmniej osoby z wykształceniem podstawowym.

7. Stan i oświetlenie dróg

W większości został oceniony jako dostateczny lub zły. Tę sferę życia najgorzej ocenili mieszkańcy wsi (67%) oraz osoby z wykształceniem wyższym (61%). Nieco wyżej stan i oświetlenie dróg oceniły osoby z wykształceniem podstawowym, zawodowym oraz mieszkańcy miasta.

8. Szkolnictwo

Przeważały opinie, że jest ono dostateczne. W następnej kolejności dobre, złe oraz nie mam zdania. Najwięcej dobrych opinii – 36% wystawiły osoby z wykształceniem zawodowym, najmniej z wyższym – 15%.

9. Usługi dla ludności

Ponad połowa ankietowanych uznała że są one na dostatecznym poziomie. Spory odsetek wystawił im ocenę złą. Generalnie nie było większej różnicy w postrzeganiu tej sfery życia przez mieszkańców. Wyjątkiem są tutaj osoby z wykształceniem

podstawowym, gdzie aż 25% respondentów nie miało zdania na ten temat, prawdopodobnie ta grupa osób nie korzysta z tych usług.

10. Warunki mieszkaniowe

Zostały ocenione na poziomie dostatecznym. Najwięcej ocen dobrych ta sfera życia otrzymała u osób z wykształceniem podstawowym - 33% oraz zawodowym - 32%. U pozostałych grup badanych zdecydowanie przeważały oceny dostateczne.

11. Wodociągi i kanalizacja

Także tutaj przeważały opinie, że są one na dostatecznym poziomie. Najwięcej ocen dobrych wystawili mieszkańcy miasta oraz osoby z wykształceniem podstawowym. Najgorzej wodociągi i kanalizację ocenili mieszkańcy wsi (aż 38% opinii zła).

Tabela 24. Wyniki badań ankietowych dotyczące jakości usług w gminie i dostępność do nich (liczba zbliżona do 1 jako ocena najlepsza)

<i>Jakość usług w gminie i dostępność do nich</i>	<i>1. dobra</i>
	<i>2. dostateczna</i>
	<i>3. zła</i>
	<i>4. nie mam zdania</i>
<i>warunki mieszkaniowe</i>	<i>1,93</i>
<i>stan i oświetlenie dróg</i>	<i>2,24</i>
<i>opieka przedszkolna</i>	<i>2,07</i>
<i>szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne</i>	<i>2,70</i>
<i>wodociągi i kanalizacja</i>	<i>1,98</i>
<i>opieka społeczna</i>	<i>1,50</i>
<i>opieka zdrowotna</i>	<i>1,94</i>
<i>możliwości zatrudnienia</i>	<i>2,87</i>
<i>usługi dla ludności</i>	<i>2,31</i>
<i>dostępność kultury, sportu</i>	<i>2,52</i>
<i>bezpieczeństwo publiczne</i>	<i>1,55</i>

III. 2. Analiza SWOT

Analizę dokonano w oparciu o technikę analityczną SWOT polegającą na posegregowaniu posiadanych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

S (Strengths) – mocne strony – czynniki wewnętrzne pozytywne,

W (Weaknesses) – słabe strony – czynniki wewnętrzne negatywne,

O (Opportunities) – szanse – czynniki zewnętrzne pozytywne,

T (Threats) – zagrożenia – czynniki zewnętrzne negatywne.

	Pozytywne	Negatywne
wewnętrzne	<ul style="list-style-type: none">- dobrze rozwinięta sieć szkolnictwa oferująca kształcenie na trzech poziomach;- tereny pod inwestycje i budownictwo mieszkaniowe;- sprzyjające warunki dla rozwoju alternatywnych źródeł energii;- dogodne warunki dla rozwoju gospodarstw agroturystycznych;- ulgi dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy;- unikalne, bardzo dobrze zachowane zabytki;- dogodne położenie, bliska odległość od głównych szlaków komunikacyjnych;- dobrze zachowane środowisko naturalne;- dobrze przygotowana kadra w zakresie obróbki metali;- przygotowane tereny inwestycyjne w podstrefie Koźuchów.	<ul style="list-style-type: none">- brak obwodnicy miasta;- bardzo wysokie bezrobocie strukturalne;- duży odsetek ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym;- niska produkcja towarowa rolnictwa, rozdrobnione gospodarstwa, zaniedbania w melioracji;- niewykorzystany potencjał zabytków gminy;- nienajlepszy stan techniczny dróg;- zadłużenie gminy, niskie dochody własne gminy;- mała aktywność mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości;- słabo rozwinięta baza noclegowa i infrastruktura turystyczna;- bardzo małe zainteresowanie oraz udział mieszkańców w życiu gminy;- słabo rozwinięte usługi publiczne, szczególnie na obszarach wiejskich;- niska świadomość ekologiczna mieszkańców- nierozwiązany problem skanalizowania obszarów wiejskich;- problem z dostępem do internetu szerokopasmowego;- niewystarczająca ilość miejsc w przedszkolach w mieście;- brak opieki przedszkolnej na terenie wiejskim,- zbyt mała liczba mieszkań komunalnych i socjalnych;- ubogie zasoby wód powierzchniowych;- odpływ młodych, wykształconych ludzi, emigracja zarobkowa;- starzenie się społeczeństwa;- niedostateczna ilość środków własnych gminy na wkład w ramach inwestycji współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych;- brak prężnie działających organizacji pozarządowych;- niewykorzystana strefa inwestycyjna.
zewnętrzne	<ul style="list-style-type: none">- uruchomienie nowych zewnętrznych środków finansowych od 2014 roku;- rozwój podstrefy ekonomicznej w Nowej Soli;- rozwój turystyki; agroturystyki przy współpracy z sąsiednimi gminami;- budowa drogi ekspresowej S-3 oraz obwodnicy Koźuchowa;- prorozwojowa polityka państwa polskiego;- dynamiczny rozwój Zielonej Góry jako ośrodka regionalnego;- bliska odległość od ośrodków szkolnictwa wyższego.	<ul style="list-style-type: none">- coraz większa liczba zadań przekazywanych gminie;- konkurencja okolicznych jednostek samorządu terytorialnego;- postępujące ubożenie społeczeństwa;- spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego kraju;- duże utrudnienia biurokratyczne w pozyskiwaniu środków zewnętrznych;- wzrost oprocentowania kredytów;- niewystarczająca ilość środków pomocowych na lata 2011-2013;- brak w okolicy zakładów przetwórstwa rolnego.- niedostateczna ilość środków pomocowych na rewitalizację obiektów zabytkowych.- wysokie opłaty za dostęp do internetu.

WIZJA

„Gmina Kozuchów – łączymy dbałość o unikalne dziedzictwo kulturowe z nowoczesnym podejściem do życia”

W roku 2022 gmina Kozuchów jest miejscem atrakcyjnym do zamieszkania dla każdego obywatela. Cechą charakterystyczną jest dostęp do wysokiej jakości podstawowych usług społecznych: zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych, zarówno dla mieszkańców miasta, jak i obszarów wiejskich. Bliskość ośrodka wojewódzkiego i powiatowego, przy dobrze rozwiniętej infrastrukturze drogowej i efektywnym transporcie zbiorowym, zapewnia mieszkańcom możliwość skorzystania z oferty usługowej również tych ośrodków.

W całej gminie widoczna jest dbałość o zachowanie unikalnego dziedzictwa kulturowego, sprawnie realizowane są programy rewitalizacji i odnowy wsi.

Stale doskonalona infrastruktura rekreacyjna, pozwala na interesujący i aktywny wypoczynek dla mieszkańców i przyjezdnych.

Stopniowy rozwój gospodarczy, możliwy jest dzięki stworzeniu przyjaznego klimatu inwestycyjnego, zarówno dla przedsiębiorstw już funkcjonujących w gminie, jak i chcących zainwestować w starannie przygotowanej strefie przemysłowej. Bezrobocie w gminie nie jest już znaczącym problemem.

W mieście i na wsiach uporządkowano system wodno-kanalizacyjny, a dzięki dobrze funkcjonującej gospodarce odpadami i wdrażaniu zasad ekologii, zyskano czystość i ład przestrzenny.

Mieszkańcy swobodnie korzystają z możliwości internetu, zarówno w załatwianiu spraw zawodowych, jak i prywatnych, stając się społeczeństwem informacyjnym. Dzięki informatyzacji, urząd gminy funkcjonuje sprawniej i jeszcze bardziej przyjaźnie.

W ciągu dekady zauważalny jest wzrost zaangażowania i aktywności mieszkańców, włączających się do wspólnych inicjatyw i wykorzystujących możliwość współdecydowania o rozwoju gminy. Dzięki postawie władz samorządowych z powodzeniem realizowana jest idea społeczeństwa obywatelskiego.

Skuteczna promocja unikalnych walorów dziedzictwa historycznego powoduje, że gmina staje się rozpoznawalna w kraju, zyskując wizerunek miejsca, gdzie skutecznie łączy się tradycja i nowoczesność. Stale doskonalona infrastruktura rekreacyjna pozwala na interesujący i aktywny wypoczynek dla mieszkańców i przyjezdnych.

IV. CELE STRATEGICZNE

IV. 1. Rozwój infrastruktury i utrzymanie zabytkowego charakteru Gminy Koźuchów

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Podstawowe działania
Rozwój infrastruktury i utrzymanie zabytkowego charakteru Gminy Koźuchów.	Rozwój infrastruktury drogowej.	Przebudowa i modernizacja dróg.
		Budowa chodników, parkingów.
		Budowa i oznakowanie ścieżek rowerowych, pieszych i konnych.
		Oświetlenie ulic i parkingów.
		Budowa sieci dróg na terenach przeznaczonych na cele mieszkaniowe.
	Rozwój bazy inwestycyjnej i mieszkaniowej.	Powiększanie terenów przeznaczonych na cele inwestycyjne i mieszkaniowe.
		Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
		Zwiększanie zasobów mieszkań socjalnych.
		Współpraca z dostawcami energii elektrycznej, gazu ziemnego, wody oraz odbiorcami ścieków w zakresie uzbrojenia terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych.
		Wspieranie budownictwa indywidualnego i spółdzielczego.
	Rewitalizacja.	Rewitalizacja obiektów zabytkowych.
		Wspomaganie rewitalizacji obiektów zabytkowych nie będących własnością Gminy.
		Rewitalizacja terenów powojennych.
		Rewitalizacja innych terenów zdegradowanych.
	Rozwój infrastruktury oświatowej.	Modernizacja i remonty budynków w tym termomodernizacja.
		Budowa sal gimnastycznych, pływalni.
		Budowa i remonty boisk sportowych.
		Modernizacja obiektów na terenach wiejskich dla potrzeb wychowania przedszkolnego.
	Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej	Remont i modernizacja obiektów kulturalnych.
		Budowa i remonty obiektów sportowych w tym budowa boisk wielofunkcyjnych, placów zabaw, hal sportowych, basenów, lodowisk.
		Budowa i remonty świetlic wiejskich, w tym ich termomodernizacja.
		Zagospodarowanie akwenów wodnych na tereny rekreacyjne.
	Dostosowanie obiektów i urządzeń dla osób niepełnosprawnych.	Usuwanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.
		Zwiększenie dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, starszych.
	Podnoszenie świadomości kulturowej	Promocja edukacji historycznej.
		Wspieranie organizacji społecznych zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego.

IV. 2. Polepszenie stanu środowiska naturalnego

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Podstawowe działania
Polepszenie stanu środowiska naturalnego	Kompleksowe rozwiązanie odbioru i unieszkodliwianie odpadów stałych.	Selektywny zbiór odpadów stałych.
		Wspieranie w zakresie sortowania odpadów.
		Unowocześnienie wysypiska odpadów.
		Współpraca z sąsiednimi samorządami w zakresie sortowania odpadów.
		Całkowita likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
		Likwidacja azbestu z budynków, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
	Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Koźuchów.	Zakończenie uporządkowania gospodarki ściekowej w Aglomeracji Koźuchów.
		Rozpoczęcie uporządkowania gospodarki ściekowej na terenach wiejskich.
		Budowa i modernizacja urządzeń wodociągowych.
		Rozwiązanie spraw związanych z odprowadzeniem wód opadowych.
		Polepszenie jakości wody pitnej.
	Poprawa czystości powietrza.	Przejsie na ogrzewanie gazem ziemnym w obiektach użyteczności publicznej.
		Budowa kolektorów słonecznych i pomp ciepłych w obiektach użyteczności publicznej.
		Wspieranie zmiany sposobu ogrzewania mieszkań na gaz ziemny.
		Ograniczanie nadmiernej koncentracji produkcji zwierzęcej (fermy trzody chlewnej, kur)
		Lokalizowanie ferm trzody chlewnej, kur poza zasięgiem oddziaływania odorów z tych obiektów na ludność
	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	Promocja edukacji ekologicznej.
		Organizowanie konkursów ekologicznych.
		Promowanie poprawy estetyki miasta i wsi.
		Wspieranie rolnictwa ekologicznego.
		Wspieranie działań organizacji społecznych zajmujących się ekologią.
	Szczególna ochrona wód podziemnych i powierzchniowych.	Racjonalna gospodarka zasobami wód.
		Tworzenie stref ochronnych wód podziemnych.
		Poprawa czystości wód powierzchniowych.
		Wspieranie budowy małych akwenów wodnych.
	Ochrona użytków rolnych, lasów, terenów zielonych.	Zapobieganie degradacji użytków rolnych.
		Odbudowa systemu melioracji wodnych.
		Monitorowanie składowania do gleby osadów ściekowych i gnojowicy. Ograniczanie wylewania gnojowicy na użytki rolne.
Zakładanie nowych terenów zielonych, parków.		
Propagowanie zalesiania nieużytków i gleb słabej jakości, terenów zdegradowanych.		
Promowanie pomników przyrody i naturalnych skupisk roślinnych.		

IV. 3. Podniesienie jakości i dostępności usług społecznych

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Podstawowe działania	
Podniesienie jakości usług społecznych oraz powszechny do nich dostęp.	Zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego dzieci.	Zwiększenie ilości miejsc w przedszkolach miejskich.	
		Objęcie różnymi formami wychowania przedszkolnego dzieci wiejskich.	
		Wspieranie wychowania przedszkolnego organizowanego w placówkach niepublicznych.	
	Podniesienie jakości usług edukacyjnych.	Podniesienie jakości usług edukacyjnych.	Kształtowanie aktywnych postaw obywatelskich w zakresie edukacji.
			Zmniejszenie liczebności dzieci i młodzieży w klasach w mieście.
			Objęcie opieką lekarską i stomatologiczną uczniów.
			Objęcie dożywianiem większej ilości dzieci i młodzieży.
			Rozszerzanie oferty wychowania pozaszkolnego.
			Wspieranie różnych form szkolnictwa niepublicznego.
			Wspieranie szkolnictwa ponadgimnazjalnego w gminie.
			Organizowanie i wspieranie podnoszenia kwalifikacji zawodowych w ramach programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.
			Tworzenie gminnych standardów edukacyjnych, stałe monitorowanie i ewaluacja jakości świadczonych usług edukacyjnych
			Organizowanie pomocy mających określone problemy w nauce
			Tworzenie warunków do pełnego rozwoju uczniów wybitnie zdolnych
	Optymalizacja sieci szkół w gminie, zarządzanie nimi oraz wykorzystanie istniejącego potencjału	Optymalizacja sieci szkół w gminie, zarządzanie nimi oraz wykorzystanie istniejącego potencjału	Konsultacje społeczne z rodzicami oraz z nauczycielami
			Opracowanie koncepcji funkcjonowania zespołów szkół
			Efektywne wykorzystanie obiektów szkolnych po reorganizacji
			Tworzenie miejscowych aktów prawnych określających metody i formy organizacyjno-programowe uruchamiające mechanizmy wyrównywania szans edukacyjnych mieszkańców gminy
			Dalsze usprawnianie procesów zarządzania placówkami oświatowymi
	Powszechna dostępność do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.	Powszechna dostępność do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.	Aktywne propagowanie kalendarza imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, w tym rozpowszechnianie materiałów promocyjnych.
			Zwiększanie ilości otwartych imprez cyklicznych, w szczególności plenerowych.
			Większe otwarcie się instytucji kultury na potrzeby mieszkańców.
			Wykorzystanie zabytkowego charakteru gminy dla organizowania imprez.
			Promowanie imprez organizowanych przez organizacje społeczne.
			Aktywne wspieranie życia kulturalnego, sportowego

		w sołectwach.
		Promowanie aktywnego wypoczynku.
		Podnoszenie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży poprzez wspólne działania gminy i stowarzyszeń.
	Poszerzenie i wzbogacenie usług zdrowotnych i opiekuńczych.	Organizowanie imprez z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych.
		Propagowanie zdrowego stylu życia, w tym edukacja zdrowotna mieszkańców.
		Realizacja gminnych programów zdrowotnych.
		Wsparcie opiekuńcze rodzin wielodzietnych.
		Zwiększenie ilości osób objętych usługami opiekuńczymi, w szczególności osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i starszych.
		Tworzenie warunków zwiększenia uczestnictwa w życiu społecznym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
		Przeciwdziałanie problemom uzależnień.
		Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
		Propagowanie wolontariatu przy usługach opiekuńczych.
	Budowa społeczeństwa informacyjnego	Powszechny dostęp do internetu.
		Pełna informatyzacja urzędu i jednostek gminy.
		Kompleksowe załatwianie spraw drogą elektroniczną.
		Bezpłatny Internet dla większości mieszkańców.
		Promocja kształcenia osób drogą elektroniczną (e-learning).

IV.4. Zwiększenia aktywności gospodarczej i obywatelskiej mieszkańców

Cel strategiczny	Cele szczegółowe	Podstawowe działania	
Zwiększenie aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców.	Rozwój aktywności społecznej mieszkańców.	Przekazywanie zadań gminy do realizacji przez stowarzyszenia i fundacje.	
		Wspólna realizacja zadań.	
		Wspólne organizowanie imprez kulturalnych, sportowych, mających na celu integrowanie społeczności lokalnej.	
		Realizacja części zadań gminy przez sołectwa.	
		Wspieranie działań organizacji społecznych poprzez ich dofinansowanie	
		Pomoc organizacjom społecznym w pozyskiwaniu środków finansowych z programów Unii Europejskiej.	
		Powołanie zespołów, grup roboczych do stałej współpracy z organizacjami społecznymi.	
		Promowanie organizacji społecznych.	
		Popularyzacja wolontariatu.	
		Wykorzystanie osiągnięć organizacji społecznych do promowania gminy.	
	Zwiększenie współpracy przedsiębiorców i gminy.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców.	Tworzenie baz danych przedsiębiorców.
			Wspieranie inicjatyw gospodarczych.
			Instrumenty wspierające działania przedsiębiorców ulgi inwestycyjne, zwolnienia podatkowe.
			Zwiększenie dostępności terenów inwestycyjnych.
			Rozpoczęcie współpracy z przedsiębiorcami w oparciu o partnerstwo publiczno-prawne.
			Promocja przedsiębiorczości.
	Zarządzanie Gminą przy aktywnym udziale społeczeństwa.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców.	Informatyzacja urzędu.
			Zapewnienie powszechnej dostępności do internetu.
			Stąła komunikacja z mieszkańcami za pomocą internetu.
			Konsultacje społeczne – jako podstawa do opracowania programów, planów gminy.
			Zapewnienie udziału społeczeństwa przy opracowaniu projektu budżetu gminy.
	Promocja Gminy	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców.	Stąle informowanie mieszkańców o działaniach gminy.
			Organizowanie cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych.
			Promowanie turnieju rycerskiego i jarmarku mieszczkańskiego jako produktu turystycznego.
			Rozszerzenie współpracy międzynarodowej.
			Pozyskiwanie środków z funduszy unijnych z partnerem niemieckim.
	Podejmowanie działań mających na celu uczynienie z Koźuchowa miasta przyjaznego dla turystów.		

V. FINANSOWANIE STRATEGII

Ustalenie wysokości nakładów oraz źródeł ich finansowania na okres 2012-2022 jest trudne i obciążone znacznym stopniem niepewności. Dotyczy to w szczególności okresu 2014-2022.

Wysokość nakładów

Ze względu na możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowania z Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa, realizację strategii należy podzielić na 2 okresy, tj. lata 2012-2013 i 2014 -2022.

Okres I na lata 2011-2013

W tym okresie głównymi źródłami finansowymi będą:

- 1) dochody własne gminy,
- 2) środki finansowe pochodzące z programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej na lata 2007-2013.
Środki te ze względu na wysoki stopień ich rozdysponowania w Województwie Lubuskim będą miały bardzo małe znaczenie i dotyczyć będą w zasadzie realizacji programów wsparcia dla obszarów wiejskich (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich w tym program „Leader”) oraz programów z zakresu bezpieczeństwa;
- 3) środki finansowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne.

Środki te dotyczą głównie zadań z zakresu budowy dróg, obiektów oświaty, kultury, sportu.

Okres lat 2012-2013 to okres redukcji znacznego zadłużenia gminy, restrukturyzacji wydatków bieżących oraz gromadzenie środków finansowych jako wkład własny na zadania, które będą realizowane po 2013 roku, a które będą współfinansowane ze środków finansowych zewnętrznych.

Okres II na lata 2014-2022.

Okres ten charakteryzuje się wielką niewiadomą w zakresie wielkości środków finansowych, pochodzących z Unii Europejskiej, które można będzie pozyskać.

Wstępnie można określić, że globalnie te środki finansowe nie będą mniejsze niż w okresie obecnego okresu finansowania. Istnieje wielka niewiadoma co do podziału tych środków na poszczególne zadania.

Dla Gminy Koźuchów dobrze by było, żeby znaczna ilość środków była przeznaczona na uregulowanie gospodarki ściekowej i odpadami stałymi, rewitalizację, poprawę bazy lokalowej oświaty w tym szczególnie na terenach wiejskich oraz związaną z opieką przedszkolną, budowa obiektów sportowych i rekreacyjnych, działań proekologicznych.

Nie mniej jednak środki finansowe z Unii Europejskiej stanowią mniejszą część budżetu Gminy Koźuchów, stąd potrzeba wygospodarowania własnych środków.

Środki finansowe własne w sposób racjonalny winny być przeznaczone na bieżącą działalność gminy.

Zakłada się, że w tym okresie zwiększy się ilość środków finansowych przeznaczanych na realizację zadań gminy przez inne podmioty takie jak organizacje pożytku publicznego, stowarzyszenia, sołectwa.

W tym zakresie należy bardziej otworzyć się na działalność tych podmiotów, biorąc pod uwagę większą efektywność wydatkowania pieniędzy oraz pobudzanie do działania lokalnej społeczności.

W zakresie dochodów Gminy Kozuchów zakłada się umiarkowany, ale sukcesywny wzrost podatków lokalnych.

Należy podkreślić, że w tym okresie będzie obowiązywał budżet zadaniowy, który w sposób szczegółowy określi ilość zadań do realizacji oraz sposób ich finansowania.

Biorąc pod uwagę zapisy w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Kozuchów na lata 2010 – 2020 oraz brak jakichkolwiek danych co do finansowania zadań ze środków Unii Europejskiej od 2014 roku w Strategii Rozwoju Gminy Kozuchów na lata 2012-2022 dokonano ogólnego opisu finansowania zadań.

VI. MONITOROWANIE I OCENA STRATEGII

Przyjęcie strategii jest jednocześnie początkiem jej wdrażania. Istotnym elementem jest jej monitorowanie i ocena realizacji.

Przyjęto, że monitorowanie obejmie działania polegające na ciągłym zbieraniu danych dotyczących realizacji celów określonych w strategii, prowadzeniu analiz, ocenę założonych i osiągniętych rezultatów oraz przyczyn nie wykonania założeń w strategii.

Zakłada się, że podstawowymi dokumentami w procesie monitorowania będą raporty.

Monitorowanie i ocena realizacji strategii powinna między innymi przyczyniać się do jeszcze bardziej efektywnego wydawania środków finansowych.

Wskazane jest, żeby raporty były wykonywane nie rzadziej niż co 2 lata.

Początek monitorowania to 2012 rok.

Wyniki monitorowania mogą być podstawą do dokonania zmian w strategii.

W celu przeprowadzenia wymiernego i obiektywnego monitorowania strategii i jej oceny przyjmuje się wskaźniki monitorowania strategii. Przy wyborze wskaźników kierowano się ich mierzalnością, przejrzystością i porównywalnością, przy czym część wskaźników można porównywać na tle innych jednostek samorządu, a część można porównywać tylko w skali naszej gminy przyjmując określony przedział czasowy.

Proponowane wskaźniki:

1. Rozwój infrastruktury i utrzymanie zabytkowego charakteru Gminy Koźuchów

- 1) ilość obiektów komunalnych poddanych remontom kapitalnym, modernizacji;
- 2) ilość gminnych obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji;
- 3) ilość km dróg nowo wybudowanych i zmodernizowanych;
- 4) liczba wypadków drogowych w roku;
- 5) długość ścieżek rowerowych, pieszych, konnych;
- 6) ilość mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców;
- 7) liczba lokali socjalnych.

2. Polepszenie stanu środowiska naturalnego

- 1) udział procentowy zbiórki selektywnej odpadów komunalnych;
- 2) odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków ogółem, w tym:
 - a) miasto,
 - b) wieś.
- 3) klasa czystości wód powierzchniowych.

3. Podniesienie jakości usług społecznych oraz powszechny do nich dostęp

- 1) udział dzieci w wieku 3 – 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym ogółem, w tym:
 - a) miasto,
 - b) wieś.
- 2) liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjum przypadających na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu;
- 3) wyniki egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej, testów gimnazjalnych;
- 4) liczba osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców;
- 5) liczba osób korzystających z usług opiekuńczych;
- 6) % uczniów korzystających z dożywiania.

4. Zwiększenie aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców

- 1) frekwencja w wyborach do organów gminy;
- 2) odsetek spraw załatwianych drogą elektroniczną;
- 3) ilość inicjatyw zorganizowanych przez sołectwa, organizacje społeczne;
- 4) ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców;
- 5) ilość zadań gminnych wykonywanych przez organizacje społeczne.

VII. REALIZACJA STRATEGII

Bezpośrednim podmiotem odpowiedzialnym za realizację strategii jest samorząd Gminy Kozuchów poprzez swoje organy Radę Miejską i Burmistrza Kozuchowa.

Samorząd gminny realizuje cele określone w strategii samodzielnie jak również we współpracy z podmiotami zależnymi od gminy, jak również z podmiotami niezależnymi.

Dużego znaczenia nabiera praca jednostek organizacyjnych gminy, w szczególności:

- 1) spółki gminnej w zakresie ochrony środowiska, infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- 2) placówek oświatowych w zakresie wychowania przedszkolnego, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego,
- 3) instytucji kultury w zakresie zaspakajania potrzeb kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- 4) ośrodka pomocy społecznej w zakresie wspomaganie rodziny, usług opiekuńczych, pomocy dzieciom.

Do skutecznego realizowania celów określonych w strategii będzie potrzebna współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Dotyczyć to będzie między innymi realizacji wspólnych zadań.

Szczególnego znaczenia nabiera współpraca z samorządem województwa, który jest i będzie dysponentem środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej. Współpraca dotyczyć będzie również realizacji wspólnych zadań, jak informatyzacja społeczeństwa, czy budowa dróg wojewódzkich. Współpraca z samorządem powiatowym dotyczyć będzie głównie modernizacji sieci drogowej, szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Powołując się na zapis w strategii dotyczący wizji istotne będzie wspieranie inicjatyw mieszkańców, pobudzanie ich aktywności, na co szczególnie zwraca się uwagę w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Realizacja strategii będzie odbywać się w dużej mierze poprzez opracowanie i realizację określonych programów gospodarczych i społecznych.

Powodzenie realizacji założonych celów w dużej mierze będzie zależać od stanu gminnych finansów, dlatego szczególnego znaczenia nabiera sprawa optymalnego i racjonalnego wykorzystania środków publicznych.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KOŻUCHÓW NA LATA 2012-2022

1. Opracowana przez Zespół roboczy w składzie:
 - 1) Justyna Bowtrukiewicz;
 - 2) Dorota Greń;
 - 3) Agnieszka Lewenberger-Przewoźna;
 - 4) Kazimierz Ponikwia;
 - 5) Michał Suski;
 - 6) Aleksandra Włodarczyk.
2. Skonsultowana przez Zespół konsultacyjny w składzie:
 - 1) Waleria Bowtrukiewicz;
 - 2) Bogusław Flis;
 - 3) Urszula Kalinowska;
 - 4) Zenon Karpiński;
 - 5) Ryszard Konopski;
 - 6) Anna Ćwiklik-Kowalska;
 - 7) Jolanta Piotrowska;
 - 8) Aniela Woźniak;
 - 9) Irena Zabielska;
 - 10) Adam Żyrolis.
3. Konsultacja naukowa:

Dr Magdalena Hryńkiewicz-Balak.
4. Zatwierdzona przez Burmistrza Koźuchowa:

Andrzeja Ogrodnika.
5. Uchwalona przez Radę Miejską w Koźuchowie w składzie:
 - 1) Mirosław Borkowski;
 - 2) Sławomir Drozdek;
 - 3) Zbigniew Dusza;
 - 4) Jan Franczak;
 - 5) Paweł Jagasek;
 - 6) Marcin Jelinek;
 - 7) Piotr Malczyk;
 - 8) Jan Medyński;
 - 9) Jacek Niezgodzki;
 - 10) Halina Perdian;
 - 11) Andrzej Staroszczyk;
 - 12) Zdzisław Szukielowicz;
 - 13) Jolanta Wiśniewska;
 - 14) Bronisław Zakrzewski;
 - 15) Henryk Zieliński.

SPIS TABEL

Tabela 1: Ludność Gminy	7
Tabela 2: Liczba ludności według wieku i płci.....	8
Tabela 3: Dane demograficzne – urodzenia dzieci	8
Tabela 4: Prognoza liczby uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych	9
Tabela 5: Prognoza liczby uczniów i oddziałów w gimnazjum	9
Tabela 6: Powody korzystania z pomocy społecznej	11
Tabela 7: Wykaz organizacji pozarządowych realizujących zadania we współpracy z gminą.....	14
Tabela 8: Podział według klas wielkości	15
Tabela 9: Ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.....	16
Tabela 10: Ilość mieszkań na 1000 mieszkańców.....	17
Tabela 11: Stopa bezrobocia (%)	18
Tabela 12: Ilość zarejestrowanych bezrobotnych w gminie	18
Tabela 13: Ilość zarejestrowanych bezrobotnych w gminie wg wieku i wykształcenia	19
Tabela 14: Struktura obszarowa gospodarstw rolnych (liczba gospodarstw)	19
Tabela 15: Pogłowie zwierząt gospodarskich (w sztukach).....	20
Tabela 16: Dochody i wydatki (w tys. zł)	21
Tabela 17: Dochody własne na 1 mieszkańca w złotych	21
Tabela 18: Pozyskane środki finansowe zewnętrzne na działania inwestycyjne, modernizacyjne (w tysiącach złotych).....	22
Tabela 19: Zadłużenie gminy	22
Tabela 20: Korzystający z wodociągów.....	23
Tabela 21: Korzystający z sieci kanalizacyjnej.....	24
Tabela 22: Korzystający z instalacji gazu przewodowego.....	26
Tabela 23: Ankieta w układzie % udzielonych odpowiedzi	33
Tabela 24: Wyniki badań ankietowych dotyczące jakości usług w gminie i dostępność do nich....	36